Evaluatie UvA Matching

Eindrapport

Onderzoek in opdracht van Universiteit van Amsterdam

Jules Warps
Jessica Nooij
Marije van Essen

ResearchNed

Februari 2018

© 2018 ResearchNed Nijmegen in opdracht van Universiteit van Amsterdam. Alle rechten voorbehouden. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding. ResearchNed werkt conform de kwaliteitsnormen NEN-EN-ISO 9001:2008 voor kwaliteitsmanagementsystemen en NEN-ISO 20252:2012 voor markt-, opinie- en maatschappelijk onderzoek.

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**4**
2	**Onderzoeksvragen en opzet**	**5**
2.1	Beoogde effecten en opbrengsten	5
2.2	Nevenopbrengsten	6
2.3	Opbrengsten vs. kosten	6
2.4	Alternatieven en ontwikkelingen	6
2.5	Onderzoeksopzet	8
2.6	Meta-evaluatie	8
2.7	Secundaire data-analyse	9
2.8	Aanvullende documentanalyse	9
2.9	Interviews	9
3	**Invoering studiekeuzecheck**	**12**
3.1	Beleidsachtergrond	12
4	**Ontwikkeling UvA Matching**	**15**
4.1	Voorbereidingen UvA	15
4.2	Opzet matching UvA	15
4.3	Ontwikkelingen vanaf 2014	17
5	**Invulling en opbrengst elders**	**19**
5.1	Invulling door hogescholen en universiteiten	19
5.2	Bekende opbrengsten	21
5.3	Universiteit Utrecht	22
6	**Eigen evaluaties en analyses UvA**	**24**
6.1	Studenten	24
6.2	Kwantitatieve monitoring	25
6.3	Conclusie	29
7	**Data-analyse studiesucces**	**30**
7.1	Administratieve gegevens en definitie doelgroep	30
7.2	Analyses	31
7.3	Resultaten: studiepunten eerste jaar	32
7.4	Resultaten: studieuitval	36
7.5	Conclusie	38
8	**Interviews**	**40**
8.1	Inleiding	40
8.2	Docenten	41
8.3	Opleidings- en onderwijsdirecteuren	42
8.4	Conclusie	47
9	**Vergelijking matchingsalternatieven**	**49**
10	**Conclusies**	**53**
Bijlage A : Aanvullende analyses door UvA		**55**
Bijlage B : Analyses UvA-administratiegegevens: negatief BSA		**57**

1 Inleiding

In de aanloop naar de landelijke invoering van de studiekeuzecheck ontwikkelde de Universiteit van Amsterdam een kenmerkende eigen aanpak: UvA Matching. De UvA biedt aankomende studenten na hun aanmelding een onderwijsweek aan met drie kernelementen: representatief onderwijs op de instelling, zelfstudie of een thuisopdracht en een of meer toetsen. Daarbij is de afsluitende toets niet alleen onderdeel van de realistische onderwijservaring, maar ook meteen bepalend voor het studiekeuzeadvies: positief bij een voldoende en negatief bij een onvoldoende resultaat.

In de loop der jaren heeft de UvA al uitgebreid de matching geëvalueerd, onder andere door middel van analyses op administratiegegevens en met enquêtes onder deelnemers en medewerkers. Na vier cycli van UvA-matching heeft de UvA behoefte aan een overkoepelende evaluatie. Er moet inmiddels voldoende ervaring zijn opgedaan met de gekozen matchingaanpak en voldoende zijn gemeten en geëvalueerd, om besluiten te kunnen nemen over voortzetting en eventueel bijstellingen van UvA Matching.

In dit rapport doen wij verslag van de evaluatie van UvA Matching die is uitgevoerd in de maanden augustus, september en oktober 2017. In deze evaluatie is geprobeerd om niet de onderzoeken en evaluaties over te doen, die al door de UvA zelf waren uitgevoerd. Deze zijn juist zoveel mogelijk gebundeld en als basis voor deze nieuwe evaluatie gebruikt. Daarnaast hebben wij in deze evaluatie nog een aantal nieuwe elementen toegevoegd, namelijk een eigen analyse van UvA-administratiegegevens en een korte serie gesprekken met docenten, opleidings- en onderwijsdirecteuren.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 in dit rapport zetten wij eerst de onderzoeksvragen en de gekozen opzet van het onderzoek uiteen. In hoofdstuk 3 schetsen we daarna het landelijke kader van de studiekeuzecheck, waarbinnen de UvA zijn Matching heeft ontwikkeld. Die eigen keuzes van de UvA en de ontwikkelingen na de invoering worden verder toegelicht in hoofdstuk 4.

Gekozen vormen voor de studiekeuzecheck en opbrengsten daarvan bij andere universiteiten en hogescholen beschrijven we in hoofdstuk 5, waarna we in hoofdstuk 6 nagaan welke opbrengsten de UvA zelf in de afgelopen drie jaren heeft gemeten.

In de hoofdstukken 7 en 8 bespreken we achtereenvolgens de resultaten van de analyses en van de gesprekken die voor de nu voorliggende evaluatie zijn uitgevoerd. Op basis daarvan vergelijken we in hoofdstuk 9 UvA Matching met (andere) vormen van de studiekeuzecheck, voorlichting en selectie binnen en buiten te UvA. Dit resulteert ten slotte in de conclusies die we presenteren in hoofdstuk 10.

2 Onderzoeksvragen en opzet

De opzet van de evaluatie is zodanig gekozen dat de volgende kernvragen kunnen worden beantwoord:

1. In hoeverre zijn de beoogde effecten of opbrengsten van UvA Matching gerealiseerd?
2. Welke nevenopbrengsten heeft UvA Matching opgeleverd?
3. Wegen de beoogde en niet beoogde opbrengsten op tegen de kosten van UvA Matching?
4. Welke accenten of alternatieven voor de opzet van UvA Matching kunnen worden overwogen en wat zijn daarvan de voor- en nadelen?

We baseren deze vragen onder andere op een gespreksronde die de UvA dit voorjaar zelf organiseerde onder een achttal betrokkenen bij UvA Matching[1]. Hieronder werken we deze vier hoofdvragen verder uit.

2.1 Beoogde effecten en opbrengsten

Het is voor de UvA vanzelfsprekend van belang om in ieder geval na te gaan in hoeverre de oorspronkelijke doelstellingen van UvA Matching worden gehaald. De blauwdruk voor UvA Matching werd al neergelegd in het voorstel van de werkgroep UCO in 2012. Daarin wordt meerdere malen gesproken over het doel van UvA Matching.

> *"… het doel van de immersion week is vooral dat studenten ervaren hoe het is om te studeren aan een wetenschappelijke opleiding en wat gekozen studie inhoudelijk behelst in het bijzonder, en aldus de gemaakte studiekeuze te valideren." (p. 14)*
>
> *"… het doel van de cyclus en bijbehorende maatregelen: de juiste student op de juiste plek, met het vertrouwen voor zowel student als instelling dat deze de opleiding binnen een redelijke termijn (maximaal 4 jaar voor de bachelor) met succes kan afronden." (p. 17)*
>
> *"Het doel van de proefstudeerweek is het terugdringen van uitval in het eerste jaar: de voorgestelde maatregelen veronderstellen in dat opzicht een causaal verband. Invoering van de genoemde maatregelen dient op termijn te worden gevolgd door het verifiëren van de juistheid van dit veronderstelde causaal verband, anders gezegd, zij moeten leiden tot significante reductie van het percentage uitvallers in het eerste jaar." (p. 20, aanbeveling 18)*

Concrete beoogde opbrengsten zijn aldus:

1. UvA Matching biedt studenten daadwerkelijk een realistische onderwijservaring;
2. Studenten worden door matching in staat gesteld om hun keuze te valideren en doen dit ook;
3. Studenten vertrouwen er door matching op in staat te zijn om hun opleiding binnen redelijke termijn af te kunnen ronden;
4. Studenten die na matching hun opleiding beginnen, behalen hun bachelor in maximaal 4 jaar[2];
5. Matching leidt tot een significante reductie van het percentage studieuitvallers in het eerste jaar.

Dit maakt meteen duidelijk dat in deze evaluatie zowel meer *kwalitatieve* doelstellingen of opbrengsten worden geëvalueerd – de eerste drie in deze opsomming – als duidelijk *gekwantificeerde* doelstellingen of opbrengsten – de laatste twee hierboven. Voor het evalueren van kwalitatieve doelen zal vooral materiaal worden bestudeerd dat kan worden verzameld met enquêtes en interviews. Het evalueren van kwantitatieve opbrengsten zal in de meeste gevallen gebeuren door middel van analyses op

1 'Uitkomsten kwalitatieve gespreksronde met Project- en Stuurgroepleden' (UvA, mei 2017)
2 Volgens de prestatieafspraken dient concreet 70% van de UvA-studenten binnen vier jaren de bachelor met succes af te ronden. De hier voorliggende evaluatie komt te vroeg, om deze doelstelling al op basis van administratiegegevens te kunnen onderzoeken.

administratiegegevens rond aanmelding, deelname aan en resultaat van matching, uitval, rendement en uiteraard een groot aantal achtergrondgegevens.

Interessant is dat bij de doelstelling, dat uitval significant afneemt als gevolg van UvA Matching, expliciet wordt aangegeven dat hier een causaal verband wordt verondersteld, waarvan de juistheid geverifieerd dient te worden. Met andere woorden, er treedt niet alleen een vermindering van uitval op, maar dit is bovendien aantoonbaar een *effect* van de invoering van matching. Wat deze doelstelling betreft kan bij voorbaat worden aangegeven dat het aantonen van effecten in deze context nu eenmaal niet mogelijk is, aangezien de UvA de matching niet in een experimentele opzet kon aanbieden met bijvoorbeeld controlegroepen zonder matching.

2.2 Nevenopbrengsten

Naast de opbrengsten van matching die vanaf het begin centraal stonden in de aanpak van de UvA, zijn er diverse andere opbrengsten te noemen. Zo kunnen in enquêteresultaten en gesprekken bijvoorbeeld de volgende opbrengsten en criteria worden opgetekend:

- Snellere, eerdere sociale integratie die al plaatsvindt voordat de studie is begonnen
- Snellere, eerdere academische integratie, studiehouding nieuwe studenten
- Sterkere binding met de opleiding
- Positiever beeld van organisatie en sfeer
- Meer behaalde studiepunten in eerste blok of jaar
- Hoger gemiddeld cijfer van vakken in eerste blok of jaar
- Vaker een positief BSA
- Áls studenten toch uitvallen, dan z.s.m. in het eerste jaar (in eerste semester)
- Et cetera

Deze opsomming van nevenopbrengsten is nog niet volledig. Bij de uitvoering van de evaluatie kunnen nog meer opbrengsten van matching aan het licht komen.

Omwille van de eenvoud rekenen we hier ook als nevenopbrengst mee de tevredenheid van studenten en medewerkers over de uitvoering en opbrengsten van UvA Matching, wat al veelvuldig in diverse enquêtes in kaart is gebracht.

2.3 Opbrengsten vs. kosten

Voor veel direct en indirect betrokkenen bij UvA Matching is de belangrijkste evaluatievraag deze: wegen de opbrengsten op tegen de inspanningen? De intensieve aanpak die de UvA heeft gekozen voor invulling van de studiekeuzecheck brengt hoge kosten met zich mee in tijd en geld – zeker in vergelijking met sommige andere instellingen die voor een minder uitgebreide aanpak hebben gekozen.

Voor het beantwoorden van de voorgaande twee hoofdvragen worden alle beoogde en niet beoogde opbrengsten van UvA Matching in kaart gebracht. Een realistische raming van de totale kosten van UvA Matching daarentegen valt ons inziens buiten het bestek van deze evaluatie. Wel behandelen we deze kernvraag daarom op de volgende manieren:

- Welke ‘kosten’ van UvA Matching kunnen we onderscheiden vanuit het perspectief van de verschillende betrokkenen (zonder daarbij de omvang van de kosten te ramen)?
- Wegen in de optiek van deze betrokkenen de opbrengsten op tegen de kosten?

2.4 Alternatieven en ontwikkelingen

De laatste hoofdvraag is of er alternatieven zijn te overwegen voor de gekozen aanpak van de UvA en wat hiervan de voor- en nadelen zouden zijn. Bij deze overwegingen dienen ook relevante ontwikkelingen te worden meegenomen, die de alternatieven meer of minder geschikt maken. De

alternatieven onderzoeken wij in de eerste plaats door vergelijkingen te maken tussen verschillende uitvoeringen van de studiekeuzecheck, zowel binnen als buiten te UvA.

We noemen hieronder de voorgenomen vergelijkingen. Bij elk van de vergelijkingen is een belangrijk criterium en aandachtspunt of bij verschillen in aanpak ook verschillen in opbrengst kunnen worden gerapporteerd (beoogde en nevenopbrengsten, inclusief tevredenheid deelnemers en medewerkers).

Vergelijking van niet-fixusopleidingen onderling binnen de UvA

Hoewel de kenmerkende aanpak van matching door de UvA in principe bij alle opleidingen gelijk is – onderwijs op locatie, thuisopdracht en toets – zijn er ook verschillen aan te wijzen tussen de opleidingen.

Vergelijking van wel- en niet-fixusopleidingen binnen de UvA

De opzet van UvA Matching is oorspronkelijk bedacht als aanpak voor het toepassen van decentrale selectie bij de opleiding psychologie. We gaan daarom na wat de verschillen en overeenkomsten zijn tussen UvA Matching bij de niet-fixusopleidingen en selectie bij de fixusopleidingen.

Vergelijking UvA Matching vs. UvA werving (m.n. proefstuderen)

Een zekere overlap tussen voorlichtings- en matchingsactiviteiten is in de huidige opzet onvermijdelijk. Als onderdeel van de evaluatie vergelijken we de activiteiten in deze twee verschillende fasen van de cyclus – kennismaken met vs. valideren van de keuze.

Vergelijking UvA Matching vs. matching en studiekeuzecheck bij andere instellingen

Uiteraard dient in deze evaluatie de aanpak van de UvA ook te worden vergeleken met de studiekeuzecheck en matching bij andere instellingen.

Relevante ontwikkelingen

Relevante ontwikkelingen waarbinnen de alternatieven worden beschouwd, zijn onder andere:
- de toename van het aantal fixus-opleidingen,
- de invoering van matching voor internationale studenten,
- de toename van opleidingen die een BSA geven,
- de toename en afname van matchingmomenten.

Relevante aspecten van matching

We noemen hier ook alvast een aantal concrete aspecten van UvA Matching waarvan kan worden nagegaan of handhaving en/of aanpassing valt te overwegen:
- Aantal malen en periodes dat matching wordt aangeboden
- Verplichte karakter (evt. per doelgroep)
- Realistisch gehalte en moeilijkheidsgraad
- Kernelementen immersion week: onderwijs op locatie, thuisopdracht, toets
- De uitslag van de toets bepaalt het studiekeuzeadvies
- Mogelijke versterking van gewicht/belang van toets voor deelnemers
- De strikte scheiding in de cyclus tussen kennismaking/voorlichting enerzijds en het valideren van de keuze in een realistische immersion week anderzijds
- UvA-brede uitvoering bij alle niet-fixusopleidingen, zonder uitzonderingen
- Alternatieve of aanvullende activiteiten: intakevragenlijst, persoonlijke gesprekken, groepsgesprekken, feedback

- Afhandeling uitzonderingen door centrale casuscommissie: inhoudelijke voorwaarden, organisatie van de afhandeling
- Organisatie en opbrengst van het verwijzings- en plaatsingstraject (na het studiekeuzeadvies)
- Organisatie en coördinatie van matching: stuurgroep en kernteam, adviesgroep, projectgroep.
- Administratieve inrichting

2.5 Onderzoeksopzet

Voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen uit de voorgaande paragrafen zetten we een combinatie van methoden in. Uitgangspunt is daarbij dat zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van alle evaluaties en analyses die de UvA zelf in de afgelopen jaren reeds heeft uitgevoerd. Secundaire analyse op gegevens en verzameling van aanvullende bronnen vindt slechts plaats indien antwoorden nog niet afdoende gevonden kunnen worden in de bestaande evaluaties.

	Meta-evaluatie	Secundaire data-analyse	Aanvullende document-analyse (ook buiten UvA)	Interviews
1. Beoogde effecten/opbrengsten van matching: in hoeverre gerealiseerd? *en*				
2. Nevenopbrengsten: welke?				
– Kwantitatief: uitval, rendement	x	x	x	
– Kwalitatief: zekerheid studiekeuze, zelfvertrouwen, binding, sociale en academische integratie, tevredenheid matching, enz.	x		x	x
3. Kosten-baten: wegen opbrengsten op tegen de kosten?			x	x
4. Alternatieven: door punten 1 t/m 3 te vergelijken bij:				
– UvA-opleidingen onderling met matching	X	x	x	x
– UvA-opleidingen met matching en met selectie	X	x	x	x
– UvA Matching vs. UvA werving (m.n. proefstuderen)	x	x	x	x
– UvA vs. andere instellingen			x	x
– Nieuwe ontwikkelingen (internationale studenten, meer fixus, meer BSA, meer/minder matchingmomenten, …)		x	x	x

2.6 Meta-evaluatie

Om een overkoepelend beeld te schetsen van de beoogde en nevenopbrengsten van matching maken we onder andere gebruik van de techniek van meta-analyse. Hierbij worden alle bestaande evaluaties van de UvA met elkaar vergeleken en opnieuw geanalyseerd aan de hand van vooraf bepaalde criteria. Het vertrekpunt is hierbij de vraag in hoeverre een samenhang tussen matching en de beoogde opbrengsten (i.e. uitval, studiesucces, studiekeuzevalidatie) kan worden geconstateerd op basis van alle beschikbare evaluaties die tot nu toe binnen de UvA hierover zijn uitgevoerd.

Om tot een systematische vergelijking te komen worden alle evaluaties in een matrix geplaatst en op basis van verschillende criteria geanalyseerd. Mogelijke relevante criteria zijn hierbij:

- Onderzoeksmethode (bv. kwantitatief/kwalitatief, controlegroep aanwezig?)
- Samenstelling doelgroep (bv. representatief UvA of specifieke situatie?)
- Werving doelgroep (bv. selectiebias?)

De mate waarin de evaluatie voldoet aan elk van de criteria bepaalt welk gewicht aan de resultaten toegekend wordt in de overkoepelende conclusie. Een evaluatie waarbij gebruik is gemaakt van een zuiver experimenteel design scoort bijvoorbeeld het hoogst op het criterium onderzoeksmethode. Een evaluatie die UvA-breed is uitgevoerd weegt zwaarder op het criterium representativiteit dan een evaluatie van slechts één opleiding. Gezien de aard van de evaluaties, gaan wij ervan uit dat deze meta-evaluatie kwalitatief van aard is, maar gebruik maakt van o.a. rapporten die zich baseren op kwantitatieve data. Op basis van de resultaten van evaluaties in de analyse en hun gewicht op basis van de vooraf vastgestelde criteria, wordt een overkoepelend beeld geschetst waarbij een afweging wordt gemaakt in hoeverre er bewijs is gevonden voor een verband tussen matching en de mogelijke opbrengsten.

2.7 Secundaire data-analyse

De administratieve gegevens van de UvA bieden de mogelijkheid tot verdiepende analyses. In dit onderzoek proberen wij om 1) de eerder door de UvA gevonden verbanden met uitval per jaar te repliceren en 2) indien mogelijk ook een aantal verdiepende analyses uit te voeren. Uitgangspunt is vooral het vaststellen van een verband tussen matching en de beoogde opbrengsten.

2.8 Aanvullende documentanalyse

Op basis van de meta-analyse op bestaande evaluaties en de secundaire data-analyse zullen nog niet alle opbrengsten afdoende in kaart zijn gebracht en evenmin alle relevante alternatieven – met bijbehorende opbrengsten en kosten – aan bod zijn gekomen. Daarom doen wij een aanvullende kwalitatieve documentanalyse op bronnen binnen en buiten de UvA, waarbij door middel van inhoudsanalyse gekeken wordt naar eventuele andere effecten (op bijvoorbeeld de ervaring van studenten en medewerkers) en matching in de bredere context van relevante ontwikkelingen in het ho. Hierbij willen wij ons, zoals eerder vermeld, richten op:

- Vergelijking van niet-fixusopleidingen onderling binnen de UvA
- Vergelijking van wel- en niet-fixusopleidingen binnen de UvA
- Vergelijking UvA Matching vs. UvA werving (m.n. proefstuderen)
- Vergelijking UvA Matching vs. matching en studiekeuzecheck bij andere instellingen
- Relevante ontwikkelingen
- Relevante aspecten van matching

2.9 Interviews

Volgens de realistische evaluatie methode leidt niet de interventie op zichzelf tot de gewenste effecten, maar de mensen die invulling geven aan de interventie (Pawson & Tilley, 1997)[3]. Reflectie op de evaluatie met belangrijke actoren is derhalve een belangrijk onderdeel in het plaatsen van de onderzoeksresultaten in de juiste context en geeft een belangrijke verdieping aan de interpretatie en duiding van de gegevens.

In de laatste stap van de evaluatie reflecteren we daarom samen met betrokkenen op de in de eerdere delen verkregen inzichten. Ook zijn de antwoorden op een aantal vragen niet direct af te leiden uit de verzamelde gegevens tot nu toe.

Vragen die hierbij een rol spelen zijn:

3 Pawson, R. & Tilley, N. (1997). *Realistic evaluation.* Londen: Sage.

1. Hoe kijken betrokkenen aan tegen de resultaten uit de evaluatie? Kunnen zij zich hierin vinden? Wat zijn volgens hen mogelijke verklaringen voor al dan niet gevonden effecten?
2. In hoeverre is matching in hun ogen effectief en waaruit blijkt dat?
3. Tegen welke problemen zijn betrokkenen aangelopen tijdens de implementatie en hoe zijn deze opgelost of is hiermee omgegaan?
4. Hoe tevreden is men over UvA Matching? In hoeverre wil men de matching of elementen hieruit herzien en waarom?
5. Wat zijn de waargenomen kosten en baten van UvA Matching? Is het de moeite waard (waarom wel/niet)?
6. Welke volgende stappen achten betrokkenen noodzakelijk in de context van matching en waarom?

Verschillende categorieën betrokkenen komen in aanmerking voor een interview, zoals:
- Facultaire en opleidingscoördinatoren matching
- Betrokken medewerkers/docenten bij matching
- Niet direct betrokken medewerkers/docenten
- Kernteam UvA Matching

Om praktische redenen – beschikbare periode voor dit project, projectkosten, belasting voor UvA-medewerkers – is hierin een keuze gemaakt. In enquêtes en gesprekken tot nu toe bij de UvA zijn de ervaringen en oordelen van deelnemende studenten en betrokken medewerkers al ruim vertegenwoordigd. Deze zullen daardoor voor een groot deel al aan bod komen in de meta-evaluatie binnen dit project.
De mening van decentrale coördinatoren van matching zal ten minste binnen de overlegstructuur ook zijn gehoord, al kan de verslaglegging daarvan voor deze evaluatie minder uitgebreid beschikbaar zijn. In ieder geval wordt ook deze groep niet in dit project benaderd.

Een interessante aanvulling op de bestaande enquêtes en peilingen is om docenten en medewerkers te interviewen, die niet direct bij matching betrokken waren, maar wel kunnen beoordelen welke kosten en welke opbrengsten herkenbaar zijn in hun onderwijs. Omdat een enquête onder deze doelgroep te ver voert en het aantal mogelijke interviews beperkt moet worden, zijn de volgende gesprekken georganiseerd.
1. Per faculteit is één persoon geïnterviewd, die zo goed mogelijk kan verwoorden hoe vanuit de opleidingen breed tegen UvA Matching wordt aangekeken. Concreet zijn hiervoor opleidings- en onderwijsdirecteuren gevraagd, die vanuit hun perspectief een meer overkoepelend beeld kunnen geven van de voor- en nadelen van matching voor hun opleiding en faculteit.
2. Daarnaast is één gezamenlijk interview georganiseerd met een groep van vijf docenten. Zij kunnen juist meer vanuit hun directe, persoonlijke ervaringen op UvA Matching reflecteren.

Ten slotte zijn aan het einde van het project de inzichten die zijn verzameld met de meta-evaluatie, secundaire data-analyse en gesprekken voorgelegd aan het kernteam UvA Matching – al voordat de eindrapportage is opgesteld. Het kernteam is immers optimaal in staat om op de resultaten en consequenties van de evaluatie te reflecteren.

Samengevat zijn dus vijf[4] gesprekken gevoerd met opleidings- en onderwijsdirecteuren, één groepsinterview met een verzameling docenten en één gesprek met het kernteam. Van de gesprekken met docenten en directeuren wordt in dit rapport verslag gedaan. Het eindgesprek met het kernteam diende voor een laatste reflectie op de bevindingen, om een complete eindrapportage op te kunnen stellen.

In de gesprekken is de methode van het semigestructureerd interview toegepast, waarbij de onderwerpen van de gesprekken van tevoren zijn vastgelegd in een interviewleidraad. Deze leidraad

4 Omdat binnen de Faculteit der Geneeskunde slechts één opleiding matching aanbiedt (nl. Medische informatiekunde), wordt voor deze faculteit geen afzonderlijk gesprek georganiseerd.

werd vormgegeven op basis van de informatie uit de inventarisatie uit het eerste deel van dit onderzoek. De interviews waren semigestructureerd: de leidraad vormde wel duidelijk het kader voor het interview, maar bepaalde niet geheel het verloop ervan, zodat in elk gesprek ruimte was voor verschillende accenten. De interviews zijn (uiteraard met toestemming van de geïnterviewden) opgenomen en letterlijk uitgewerkt. In deze rapportage zijn de bevindingen uit de interviews zo verwerkt dat ze niet tot individuen te herleiden zijn. Vanwege de korte doorlooptijd van dit onderzoek vonden de groepsgesprekken met de docenten en het kernteam op locatie plaats bij de UvA, maar werden de gesprekken met de opleidingsdirecteuren telefonisch gehouden.

3 Invoering studiekeuzecheck

In dit hoofdstuk schetsen wij kort de beleidsachtergrond van de landelijke invoering van de studiekeuzecheck (SKC). Dit onderdeel is voor een groot deel overgenomen uit de landelijke evaluatie van de studiekeuzecheck in opdracht van OCW[5].

3.1 Beleidsachtergrond

De aandacht voor studiesucces en rendement nam begin deze eeuw sterk toe. In 'Het Hoogste Goed', de strategische agenda voor het hoger onderwijs-, onderzoek- en wetenschapsbeleid uit 2007, gaf de minister van OCW prioriteit aan het verhogen van studiesucces in het hoger onderwijs. In 2008 tekende de minister samen met de HBO-raad en de VSNU convenanten waarin onder andere werd gestreefd naar hogere studierendementen. Bovendien diende er meer aandacht voor binding en matching te zijn in het propedeutische jaar zodat zo snel mogelijk duidelijk werd of studenten op hun plek zitten bij de opleiding. Om deze doelstellingen te halen, stelden verschillende partijen voor om meer nadruk te leggen op het keuzeproces voor aanvang van de opleiding. Uit onderzoek (o.a. Warps 2009) bleek dat studiekeuzeprocessen invloed hebben op het studiesucces in het hoger onderwijs. Studenten die niet op de juiste plek zitten zullen eerder veranderen van studie of uitvallen.

Vervroeging aanmelddatum

Diverse partijen, waaronder de Onderwijsraad, de Raad voor Werk en Inkomen, de VSNU en de studentenbonden, stelden daarom voor om de aanmelddatum te vervroegen. Hier werden uiteenlopende argumenten voor genoemd, zoals:

- een eerdere aanmelddatum verschaft hogescholen en universiteiten meer tijd om gerichte voorlichtingsactiviteiten te organiseren voor abituriënten;
- een eerdere aanmelddatum geeft meer nadruk aan het voortgezet onderwijs om leerlingen (nog) actiever te ondersteunen in hun studiekeuze;
- late aanmelders vallen vaker uit en een eerdere aanmelddatum dwingt scholieren tot een meer overdachte keuze;
- door een eerdere aanmelddatum ontstaat voor hogescholen en universiteiten eerder zicht op de omvang van de nieuwe aanmeldingen, zodat zij hun formatie daar tijdig op in kunnen richten.

Studiekeuzegesprekken

In deze zelfde periode werd door veel hogescholen en universiteiten geëxperimenteerd met zogenaamde studiekeuzegesprekken. Ook voor deze gesprekken vormen problemen rondom studieuitval en studievertraging de aanleiding. Deze problemen kunnen hun oorzaak al deels hebben in het traject voorafgaand aan de instroom, doordat studenten de studie binnenkomen met deficiënties, met onvoldoende specifiek talent, met een onvoldoende beeld van de studie of met onvoldoende interesse of motivatie. De persoonlijke gesprekken met de aankomende studenten kunnen daarom — al dan niet in combinatie — diverse doelstellingen hebben, onder andere:

- beter beeld van eigen interesses;
- beter beeld van eigen kwaliteiten;
- realistisch beeld van opleiding;
- realistisch beeld van beroepsmogelijkheden;

5 Warps, J., Nooij, J., Muskens, M., Kurver, B. & Van den Broek, A. (2017): *De studiekeuzecheck. Landelijk onderzoek naar uitvoering en opbrengsten van de studiekeuzecheck*. Nijmegen: ResearchNed i.o.v. Ministerie van OCW. https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/01/20/de-studiekeuzecheck-landelijk-onderzoek-naar-uitvoering-en-opbrengsten-van-de-studiekeuzecheck

- meer enthousiasme om met de opleiding te beginnen;
- groter gevoel van verbondenheid met de nieuwe opleiding of instelling.

Aanvankelijk vonden studiekeuzegesprekken per definitie plaats vóór de inschrijving, maar al snel werd er — begeleid door SURFfoundation en gesubsidieerd door de overheid — onder verschillende namen (matchingsgesprekken, intakegesprekken, welkomstgesprekken) geëxperimenteerd met verschillende gespreksvormen op verschillende momenten voor, rond en na de start van de studie.

Over het effect van studiekeuzegesprekken op studiesucces werden verschillende conclusies getrokken. Een onderzoek in opdracht van SURFfoundation kwam tot de conclusie dat het niet mogelijk was een harde uitspraak te doen of studiekeuzegesprekken werken om studieuitval tegen te gaan of studievoortgang te bevorderen (Verbeek e.a. 2011)[6]. In de Startmonitor daarentegen werd wel een significant verschil in uitval gevonden tussen studenten die wel en niet een studiekeuzegesprek hadden gehad (Warps, 2012)[7].

Kwaliteit in verscheidenheid

In een onderzoek in opdracht van OCW (Warps e.a. 2011)[8] werd verkend wat de mogelijke effecten zouden zijn van een vervroeging van de aanmelddatum. In het rapport werd voorgesteld om onnodige studieuitval als gevolg van een verkeerde studiekeuze tegen te gaan door de aanmelddatum te vervroegen. De kern van het probleem is niet het late tijdstip van keuze en aanmelding van studieuitvallers, maar hun gebrek aan overtuiging en motivatie in de studiekeuze. Die overtuiging zal weliswaar niet toenemen als studenten gedwongen worden zich eerder aan te melden, maar het beoogde effect van de vervroegde aanmelddatum is echter dat de keuzeproblematiek eerder aan het licht treedt: op een moment dat daar vanuit zowel voortgezet als hoger onderwijs nog invloed op kan worden uitgeoefend in de vorm van voorlichting, begeleiding en studiekeuzegesprekken. Juist de groep die moeite heeft om een gefundeerde keuze te maken, wordt verhinderd deze keuze op de lange baan te schuiven en uit te stellen tot de zomervakantie.

In de strategische agenda Kwaliteit in verscheidenheid (2011) constateerde de minister opnieuw dat één van de belangrijkste redenen dat zoveel studenten in het eerste jaar uitvallen, het maken van een verkeerde studiekeuze is. Studieloopbaanbegeleiding en voorlichting schoten volgens de minister vaak nog tekort. Van de studenten die doorstromen uit het voortgezet onderwijs en voortijdig hun studie afbreken was de helft van mening dat een verkeerde studiekeuze één van de oorzaken was voor hun uitval. Om de kwaliteit van de studiekeuze te bevorderen stelde de minister daarom de volgende maatregelen voor:

- goede voorlichting op grond van betrouwbare informatie en goede loopbaanoriëntatie en studiekeuzebegeleiding;
- vervroegen van de aanmeldingsdatum en brede invoering van studiekeuzegesprekken;
- en het bevorderen van brede bacheloropleidingen.

Met de hogescholen en universiteiten werden in het kader van de prestatieafspraken over kwaliteit en studiesucces afspraken gemaakt over het terugdringen van de uitval in het eerste jaar. Daartoe werden universiteiten en hogescholen in de gelegenheid gesteld studiekeuzegesprekken breed in te voeren. Om

6 Verbeek, F., Eck, E. van, & Glaudé, M. (2011): *Studiekeuzegesprekken: op zoek naar maatwerk. Integrale eindrapportage van het onderzoek naar de ervaringen van de Surf-programma 'Studiekeuzegesprekken, wat werkt?* Utrecht: SURFfoundation. https://www.surf.nl/binaries/content/assets/surf/nl/kennisbank/2011/Integrale+rapportage.pdf

7 Warps, J. (2012): *Studiesucces en studieuitval in het eerste jaar hoger onderwijs. Resultaten uit de Startmonitor*. Presentatie voor Ministerie van OCW, 27-8-2012.

8 Warps, J., Muskens, M. , Pass, J. & Thomassen, M. (2011): Vervroeging aanmelding. Onderzoek naar de impact van vervroeging van de aanmelddatum in het hoger onderwijs. *Beleidsgerichte studies Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek 136.* Den Haag: OCW. http://www.researchned.nl/wp-content/uploads/2012/04/Vervroeging-Aanmelding-Beleidsreeks-OCW.pdf

de studiekeuzegesprekken te kunnen plannen en uitvoeren hebben instellingen tijd nodig en daarvoor was het nodig om de aanmelddatum te vervroegen naar 1 mei, enkele weken voor de examens in het vo. Ook bleef er voor studenten die in eerste instantie een verkeerde keuze maakten, door de vervroeging van de aanmelding nog tijd over om voor de start van het studiejaar een andere opleiding te kunnen kiezen.

Met de wet Kwaliteit in verscheidenheid hoger onderwijs, die werd aangenomen in 2013, werden de aangekondigde maatregelen ingevoerd. Het eerste cohort studenten dat te maken kreeg met vervroegde aanmelding per 1 mei, waren de studenten die begonnen in studiejaar 2014-2015. De nadruk op studiekeuzegesprekken uit de strategische agenda was in de wet inmiddels verbreed tot het ruimere begrip 'studiekeuzeactiviteiten' die na de aanmelding worden aangeboden. Studenten die zich op tijd hebben aangemeld, hebben recht op deze studiekeuzeactiviteiten, maar deelname kan ook door de instelling verplicht worden gesteld. De instelling brengt bovendien een studiekeuzeadvies uit aan elke student die zich heeft aangemeld en die heeft deelgenomen aan de studiekeuzeactiviteiten. Voor wie zich uiterlijk 1 mei aanmeldde is dit advies niet bindend, maar bij aanmelding na 1 mei kan het advies wel bindend zijn en kan ook zelfs zonder studiekeuzeactiviteiten of advies de inschrijving worden geweigerd.

Flankerend beleid

Studiekeuzecheck en matching vinden uiteraard niet in een vacuüm plaats. In de eerste plaats kunnen *landelijke ontwikkelingen* eveneens hun uitwerking hebben op de studiekeuze en studiesucces van studenten, zoals bijvoorbeeld de invoering van het sociaal leenstelsel in studiejaar 2015-2016. Inmiddels is duidelijk dat deze maatregel heeft geleid tot een zogenaamd boeggolfeffect, waardoor bijvoorbeeld een deel van de studiekiezers heeft afgezien van het inlassen van een tussenjaar.

In de tweede plaats spant het *toeleverend onderwijs* zich in om leerlingen een nog betere loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) te bieden. Vanuit de VO-raad wordt sinds 2009 een kwalitatieve versterking van de LOB bevorderd met het project Stimulering LOB. In een onderzoek in opdracht van de VO-raad werd geconstateerd dat er daadwerkelijk een relatie bestaat tussen de aangeboden LOB-activiteiten en minder vroege uitval in het ho (Warps 2013)[9]. Ook begint zichtbaar te worden hoe LOB in vo en studiekeuzecheck in ho langzaam naar elkaar toegroeien. In een ander onderzoek in opdracht van de VO-raad wordt bijvoorbeeld geconstateerd dat 'bijna alle decanen voor meer samenwerking zijn en afstemming tussen VO en HO in het kader van de studiecheck, want 'het VO kent de leerling en het HO kent de opleiding'' (Kruiter e.a. 2014)[10].

In de derde plaats, en wellicht het meest invloedrijk, voeren de *hogescholen en universiteiten* hun eigen beleid, niet alleen in de invulling van studiekeuzecheck en matching, maar in hun brede aanpak van studiesucces. Naast de invoering van de studiekeuzecheck kan bijvoorbeeld sterk worden ingezet op begeleiding en ondersteuning van studenten, worden in verschillende varianten bindende studieadviezen gegeven, wordt intensief samengewerkt met de toeleverende scholen in de regio om de reguliere studievoorlichting te optimaliseren, wordt kleinschaliger onderwijs georganiseerd, et cetera. Van bijvoorbeeld een fors bindend studieadvies, zoals bij de Erasmus Universiteit onder de noemer 'nominaal is normaal', kan een selecterend effect uitgaan — waardoor de studiekeuzecheck in die context een ander accent krijgt. Of daar waar vo-scholen en ho-instellingen intensief informatie uitwisselen over de studiekiezers, hoeft minder of andere informatie te worden verzameld in de studiekeuzecheck.

9 Warps, J. (2013): *LOB en studiesucces. Onderzoek naar de opbrengst van LOB op basis van de Startmonitor 2012-2013*. Nijmegen: ResearchNed i.o.v. VO-raad. http://www.lob-vo.nl/sites/default/files/LOB%20en%20studiesucces%20-%20Eindrapport.pdf

10 Kruiter, J. & Hilbink, E. (2014): *Studiekeuzecheck HO. Zeker weten wat je kiest. De eerste ervaringen van havo/vwo-decanen*. Utrecht: Oberon i.o.v. VO-raad. http://www.lob-vo.nl/sites/default/files/Rapport%20zeker%20weten%20wat%20je%20kiest.pdf

4 Ontwikkeling UvA Matching

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe de eigen invulling van de studiekeuzecheck door de UvA werd ontwikkeld. Dit hoofdstuk is voor een groot deel gebaseerd op de casusbeschrijving die van de UvA werd gemaakt in het landelijke OCW-onderzoek naar de studiekeuzecheck[11] en aangepast en aangevuld voor de voorliggende rapportage.

4.1 Voorbereidingen UvA

De oorsprong van de ideeën voor de UvA-aanpak ligt binnen de universiteit zelf. Op basis van onderzoek en ervaringen bij verschillende opleidingen en met verschillende studiekeuzeactiviteiten, kon de UvA zijn keuzes bepalen op basis van evidentie. De blauwdruk voor UvA Matching vindt zijn herkomst met name in de ervaringen van de opleiding Psychologie met een 'immersion week' waarmee de eerste maanden van de studie naar voren worden gehaald en al vóór de start van de studie worden aangeboden. De opleiding voerde in 2006 een quasi-experiment[12] uit naar decentrale selectie, door aanmelders deze realistische onderwijservaring aan te bieden met colleges, zelfstudie en een toets, waarbij de toetsuitslag bepaalde of deelnemers wel of niet werden geselecteerd. Doordat echter meer studenten konden worden toegelaten dan het aantal geselecteerden, stroomden ook studenten in die de selectie niet hadden gehaald. Nadat het cohort vier jaren was gevolgd, kon worden geconcludeerd dat de geselecteerde studenten — degenen met een voldoende voor de toets — minder vaak waren uitgevallen, gemiddeld hogere cijfers hadden gehaald en na vier jaar vaker hun bachelordiploma hadden gehaald, dan hun collega's die niet waren geselecteerd.

Omgekeerd deed de UvA ook ervaringen op, die de universiteit motiveren om bepaalde activiteiten juist niet aan te bieden. Opleidingen die intakeformulieren en intakegesprekken hadden aangeboden, vonden geen bewijs dat dit bijdroeg aan studiesucces. De studentkenmerken verzameld in de intakeformulieren bleken onvoldoende basis om iets zinnigs te zeggen over de kans van slagen van individuele studenten.

De persoonlijke gesprekken konden weliswaar een bijdrage leveren aan voorlichting op maat of het versterken van binding, maar niet of nauwelijks de keuze van studenten beïnvloeden. 'We weten uit evaluaties en onderzoek dat de gesprekken zeer gewaardeerd worden door studenten, maar het levert niets op in termen van studiesucces.' In een gesprek kan moeilijk worden overgebracht wat het daadwerkelijk betekent om een academische opleiding te volgen, en tegelijkertijd bleken studenten zelf het gesprek sterk sociaal-wenselijk in te vullen. 'Vaak wordt gewezen op de sociale en academische integratie of de binding die door een persoonlijk gesprek worden gestimuleerd, maar door de matchingsweek bereik je dat ook. Er is door matching een totaal andere sfeer vanaf dag één. Studenten weten elkaar te vinden en vormen groepjes, ze weten al zoveel meer over het programma dat het hele introcollege kunt overslaan, ze zijn meteen vertrouwder, minder bangig in de opleiding.'

4.2 Opzet matching UvA

Vanaf het eerste studiekeuzecheck-cohort in 2014 biedt de UvA de aanmelders een studiekeuzecheck aan in de vorm van een onderwijsweek, genaamd UvA Matching. In deze week wordt een realistische onderwijservaring gecreëerd, die zo representatief als mogelijk het eerstejaars onderwijs nabootst. Concreet bestaat de UvA Matching uit: (1) een dag representatief onderwijs, (2) zelfstudie en (3) een of meer toetsen.

11 Zie voetnoot 5.
12 Visser, K. , Maas, H. van der, Engels-Freeke, M. & Vorst, H. (2012): Het effect op studiesucces van decentrale selectie middels proefstuderen aan de poort. In: Tijdschrift voor Hoger Onderwijs 2012 (30) 3.

De invulling van de drie elementen is aan de opleidingen. Wat betreft het onderwijs kunnen hoorcolleges, werkgroepen of practica worden georganiseerd. De toetsen kunnen een tentamen zijn, maar ook het schrijven van een essay of voeren van een debat. Cruciaal is wel dat de toets vraagt om voorbereiding thuis met behulp van studiemateriaal.

Het studiekeuzeadvies wordt gegeven op basis van de afsluitende toets: een positief advies voor wie een voldoende haalt voor de toets, en een negatief advies voor wie een onvoldoende haalt. Deze laatste groep wordt aangeraden om nog eens goed na te denken over de definitieve keuze en kan zo nodig hulp krijgen in de vorm van een heroriëntatieworkshop. Studiekeuzeadviezen na matching zijn niet bindend.

De toets is cruciaal voor de aanpak van de UvA. 'Zonder toets hoef je niet thuis te studeren en is de ervaring dus ook niet realistisch. Een substantieel deel van de studie zit je nu eenmaal thuis in de boeken.' 'Zonder toets wordt aanmelders niet duidelijk wat de opleiding echt van hen verwacht, wát je straks echt moet doen, de inzet die van je wordt verwacht. Dat is iets anders dan de inhoud van de opleiding.'

De UvA Matching vindt plaats in twee vaste periodes, in februari of juni. Deelname aan de matching vormt een verplicht onderdeel van de inschrijving. Wie pas na 1 mei aanmeldt en niet behoort tot de uitzonderingsgroepen (bv. wel voor 1 mei elders aangemeld, of negatief BSA bij een andere opleiding) heeft geen toelatingsrecht meer en neemt dus niet deel aan de matching.

Onderbouwing aanpak

Uitgangspunt bij UvA Matching is dat de beste voorspeller van studiesucces nu eenmaal de eerste tentamenresultaten zijn ná de start van de studie. Als beschikbare voorspellingen voor de poort onvoldoende succesvol zijn, dan is de beste aanpak om toch al vóór de poort een 'work sample' aan te bieden die sterk lijkt op wat men in de eerste maanden van de studie moet kunnen.

De matching wordt afgesloten met een toets. Het mes snijdt hier aan twee kanten. De uitslag van de toets is een bewezen voorspeller van studiesucces en vormt dus de basis van het studiekeuzeadvies. En doordat aanmelders een toets moeten voorbereiden met zelfstudie, ontstaat een realistischer ervaring voor de studiekiezers die daardoor een betere reflectie mogelijk maakt.

Deelnemers krijgen niet alleen meer inzicht in de inhoud van de studie, maar vooral ook in wat de studie van hen vereist. In de praktijk komt dit voor een substantieel deel neer op het thuis zelfstandig bestuderen van studiemateriaal, en de studie vereist een bepaalde inzet. Zonder toets kan deze ervaring tijdens de matching niet worden nagebootst en kunnen studenten niet zelf goed reflecteren op hun keuze en of de studie echt bij hen past.

Het realistisch nabootsen van de studie wordt ver doorgevoerd. Studenten dienen zich bijvoorbeeld via het administratiesysteem zelf in te schrijven voor het 'vak' UvA Matching, net zoals zij zich later in de studie ook voor vakken moeten inschrijven.

Een vereiste voor de juiste werking van UvA Matching is dat deelnemers zich daadwerkelijk inspannen om een goed resultaat te halen. In tegenstelling tot bij decentrale selectie, heeft bij UvA Matching een negatief resultaat echter geen consequenties. Deelname alleen volstaat om te worden toegelaten. Het kernteam van de UvA heeft daarom – tevergeefs – geprobeerd om als stimulans mogelijk te maken dat studenten met Matching één studiepunt kunnen verdienen. Dit was volgens de examencommissie niet toegestaan.

Uit praktische overwegingen heeft de UvA één centrale Casus Commissie UvA Matching ingesteld voor het behandelen van bijzondere gevallen. De reden is dat bij het decentraal behandelen van uitzonderingsgevallen opleidingsbelangen een rol zouden kunnen gaan spelen (zie hierboven bij

'weerstand'). In plaats daarvan heeft de UvA een centrale commissie samengesteld die wel bestaat uit facultaire vertegenwoordigers, waarvan er telkens drie in wisselende samenstelling de aanvragen beoordelen, onder voorzitterschap van een studentendecaan. De faculteiten zijn op deze manier wel betrokken, zonder dat opleidingsbelangen een rol kunnen spelen.

Vanaf het begin is gekozen voor vaste periodes waarin UvA Matching plaatsvindt. Dit geeft duidelijkheid in de organisatie en logistiek van de matching en brengt meer eenheid en standaardisatie tussen de faculteiten.

Een keuze die niet UvA-breed is gemaakt, maar die wel bij diverse opleidingen goed bevalt, is om ouderejaars studenten in te zetten in de matchingsweek. Het is een goede oefening voor de ouderejaars, het werkt kostenbesparend voor de opleiding, de ouderejaars kunnen als ervaringsdeskundigen goed informeren over de opleiding en vooral: de aanmelders vinden het prettig, omdat zij ouderejaars gemakkelijker aanspreken en hun uitspraken vertrouwen.

Inbedding in voorlichting en studieloopbaanbegeleiding

De relatie met de voorlichtingsactiviteiten van de UvA bestaat er vooral uit, dat matching en voorlichting helder van elkaar afgebakend zijn. *'Voorlichting is wervend. Matching is realistisch en niét wervend.'* De inrichting van bijvoorbeeld proefstuderen (voorlichting) en het onderwijs in de matching is daarom zeer verschillend.

De UvA heeft vanaf het begin zwaar ingezet om goede verwijzing en begeleiding te bieden aan studiekiezers met een negatief advies. In samenwerking met de HvA en de VU stond men klaar om de studenten die door de matching van hun initiële keuze afzagen, naar een betere keuze te begeleiden. Dat is echter tot teleurstelling van het kernteam niet echt van de grond gekomen: de belangstelling van studenten bleek in de praktijk tegen te vallen en er werd nauwelijks van de mogelijkheden gebruik gemaakt.

4.3 Ontwikkelingen vanaf 2014

Fixus-opleidingen met decentrale selectie bieden geen Matching aan en vice versa. Er zijn na de invoering van Matching nog enkele wisselingen geweest tussen selectie en Matching. Bijvoorbeeld de faculteit Rechtsgeleerdheid bood in 2014 nog geen Matching aan, maar wel vanaf 2015.

Aanvankelijk was uitgangspunt aan de UvA dat Matching in drie rondes zou worden aangeboden: in februari, juni en augustus. In het jaar van invoering werd de late matchingsronde in augustus echter door de opleidingen als bijzonder belastend ervaren. Deze late ronde is daarom vervallen.

Het schrappen van de augustus-Matching had nog een consequentie. Een voorwaarde voor inschrijving was aanvankelijk dat studenten aan Matching hadden deelgenomen bij die betreffende opleiding. Tegelijkertijd moeten studenten de ruimte hebben om op basis van hun Matchingservaringen – meestal in juni – hun studiekeuze bij te stellen. En dat impliceert dat zij ook in augustus nog toegang hebben tot een late Matchingsronde. Met het afschaffen van de Matching in augustus verdween daarom ook de voorwaarde om te matchen bij de opleiding van inschrijving. Matching bij eender welke andere UvA-opleiding volstond voortaan ook.

Niet alle opleidingen hadden in 2014 direct hun ideale invulling van UvA Matching gevonden. In de loop der jaren zijn diverse aanpassingen in de programma's doorgevoerd. Zo constateerden sommige opleidingen dat de Matchingsdag aanvankelijk toch nog te wervend en te weinig representatief van opzet was, of kozen opleidingen in 2015 of 2016 voor een kleinschaligere aanpak met meer persoonlijke werkvormen dan zij in 2014 deden.

Een voorbeeld van dat laatste zien we bijvoorbeeld bij de omvangrijke opleiding Economie en bedrijfskunde, waar studenten de massaal opgezette Matching in 2014 beoordeelden met een gemiddeld rapportcijfer van 5,7. Nadat Matching in 2015 veel kleinschaliger was georganiseerd met kleine werkgroepen, bleek het oordeel van studenten gestegen naar 6,6[13]. Het percentage studenten dat slaagde voor Matching en een positief advies kreeg, verdubbelde bij de opleiding van 26 procent in 2014 naar ruim 50 procent in de jaren daarna.

Internationale studenten waren in de eerste jaren van UvA Matching wettelijk uitgezonderd van de verplichting om deel te nemen aan de studiekeuzecheck. Vaak zijn zij immers niet in staat om voor aanvang van de studie al op locatie aan Matching te komen deelnemen. Een wijziging in de WHW van juni 2017[14]: schrijft echter voor dat de instellingen ook voor deze doelgroep Matching mogelijk moeten maken. 'Voor het geval dat het overbruggen van de afstand tussen woon- of verblijfplaats en de plaats waar de studiekeuzeactiviteiten plaatsvinden voor een aspirant-student tot overwegende bezwaren leidt, treft het instellingsbestuur zodanige voorzieningen dat deze aspirant-student kan deelnemen aan de studiekeuzeactiviteiten zonder dat diens fysieke aanwezigheid is vereist.' Op dit moment worden daarom door de betrokken opleidingen varianten op de bestaande Matching ontwikkeld, die volledig online gevolgd kunnen worden.

Nog een zeer relevante ontwikkeling is de invoering en aanscherping van Bindende Studie Adviezen. Bij een aantal opleidingen is het BSA nog na 2014 ingevoerd en/of is de norm voor het BSA verhoogd. Het spreekt vanzelf dat deze ontwikkeling op zichzelf ook van invloed kan zijn op de uitval in het eerste jaar, maar mogelijk ook al op de overwegingen en verwachtingen van studenten bij het maken van hun studiekeuze.

Een laatste ontwikkeling die we hier noemen is meteen ook een belangrijke opbrengst van UvA Matching: het verdwijnen van de zogenoemde no-shows. Voor de invoering van Matching kampten met name de grote faculteiten aan de UvA met substantiële aantallen no-shows: studenten die zich hadden aangemeld voor een UvA-opleiding maar vervolgens in september niet meer op kwamen dagen. Dit fenomeen is vanaf 2014 vrijwel verdwenen, wat als een belangrijke verworvenheid van Matching wordt beschouwd.

13 Twaalf weken evaluaties 2014 en 2015. Het gemiddelde oordeel van alle UvA-studenten samen was in deze twee jaren respectievelijk 6,4 en 6,7. N.B. de oordelen in de twaalf weken evaluaties vallen doorgaans lager uit dan in de evaluaties direct na de Matchingsdag.

14 Wet van 7 juni 2017 tot wijziging van onder meer de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in verband met een verbeterde regeling voor het gezamenlijk verzorgen van hoger onderwijs door Nederlandse en buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs alsmede vanwege enkele andere wijzigingen ter bevordering van de internationalisering van het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (bevordering internationalisering hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek) https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/34355/stb-2017-306?resultIndex=2&sorttype=1&sortorder=4

5 Invulling en opbrengst elders

In dit hoofdstuk beschrijven we een landelijk beeld van de invulling van de studiekeuzecheck door hogescholen en universiteiten en voor zover bekend de opbrengsten hiervan. Wij gaan daarbij wat dieper in op de matching die door de Universiteit Utrecht wordt toegepast. Reden hiervoor is dat de matching van de Universiteit Utrecht in veel opzichten lijkt op die van de UvA en hier ook veel onderzoek naar is gedaan. Tegelijkertijd zijn er ook verschillen, wat een mooie kans biedt om beide aanpakken te vergelijken en op zoek te gaan naar de werkbare bestanddelen binnen deze twee vormen van matching.

5.1 Invulling door hogescholen en universiteiten

Om een beeld te generen van de invulling van de studiekeuzecheck door hogescholen en universiteiten baseren wij ons op de gegevens uit de Startmonitor en daarmee op wat studenten zelf tijdens de studiekeuzecheck aan activiteiten hebben ervaren. De reden hiervoor is dat hogescholen en instellingen veelal geen centrale invulling geven aan de studiekeuzecheck en het derhalve lastig bleek om een precies beeld op instellingsniveau te genereren. Ook is de invulling van de studiekeuzecheck nog volop in ontwikkeling en veranderen instellingen en opleidingen nog vaak van aanpak. Op een aantal brede(re) kenmerken zijn wel inventarisaties op instellingsniveau gemaakt door onder andere de VSNU (voor alle universiteiten)[15] en de VH (voor alle G5 hogescholen)[16]. In het kader van de huidige evaluatie is het echter niet zo interessant om te kijken wie ongeveer wat doet, maar veel meer wat de meest toegepaste studiekeuzeactiviteiten zijn en wat daarvan de (ervaren) opbrengsten zijn. Samen met de specifieke vergelijking tussen de UvA Matching en de aanpak die de Universiteit Utrecht hanteert, denken wij interessante aanknopingspunten voor de UvA te kunnen presenteren om de eigen opzet verder te ontwikkelen.

Wij baseren dit beeld op de analyses die in het kader van de landelijke evaluatie van de studiekeuzecheck eind 2016 door ResearchNed zijn uitgevoerd[17]. De resultaten zijn gebaseerd op gegevens uit de Startmonitor, waarin aan de eerste twee cohorten studenten (2014/2015 en 2015/2016) na invoering van de studiekeuzecheck is gevraagd aan welke activiteiten zij in het kader van de studiekeuzecheck hebben deelgenomen, of de activiteiten verplicht waren, of zij een advies hebben gekregen, et cetera. Dat hoeft niet per definitie overeen te komen met wat de studenten daadwerkelijk is aangeboden, maar het benadert waarschijnlijk wel het dichtst het beeld van hoeveel studenten in de praktijk landelijk deelnemen aan de verschillende activiteiten.

Uit de resultaten komt naar voren dat het gros van de nieuwe studenten daadwerkelijk aan een vorm van studiekeuzecheck deelneemt (slechts 7 à 8 procent niet). In het hbo houdt voor zeven op de tien studenten de studiekeuzecheck een combinatie in van activiteiten op afstand en op locatie; in het wo geldt dit voor minder dan de helft van de studenten. Voor de meerderheid van activiteiten zoals het invullen van een vragenlijst over motivatie of het voeren van een persoonlijk of groepsgesprek is deelname verplicht. Proefstuderen is in het wo vaak verplicht, maar in het hbo minder vaak.

15 De Studiekeuzecheck op 13 universiteiten (2017). VSNU. http://www.lde-studentsuccess.com/uploads/stdsccs/attachments/Inventarisatie%20studiekeuzecheck%20bij%20universiteiten%2C%20dec%202016..pdf

16 Knuiman, C. & Kappe, F.R. (2016). Studiekeuzechecks binnen de G5. Een onderzoek naar de invoering en doorontwikkeling van de SKC. Lectoraat Studiesucces, Hogeschool Inholland. http://www.verenigingh ogescholen.nl/system/knowledge_base/attachments/files/000/000/748/original/085_018_KWALITEIT_STUDIESUCCES_INH_DEF.pdf?1492083218

17 Warps, J. Nooij, J. Muskens, M. Kurver. B. & Broek, A van den (2017). De studiekeuzecheck: Landelijk onderzoek naar uitvoering en opbrengsten van de studiekeuzecheck. ResearchNed in opdracht van het ministerie van OCW. http://www.researchned.nl/wp-content/uploads/2017/01/17160503-Onderzoek-studiekeuzecheck-Eindrapport.pdf

Grofweg acht op de tien studenten ontvangt een studiekeuzeadvies, maar negatieve of kritische adviezen ('twijfel') worden weinig gegeven. In geval studenten een negatief advies of 'twijfel' krijgen, ondernemen zij meestal geen actie als gevolg daarvan. Bovendien blijken juist de studenten met een kritisch of negatief advies die adviezen meestal niet terecht of niet nuttig te vinden.

In 2015 had zeven procent van de nieuwe studenten (ook) een studiekeuzecheck gehad bij een andere dan de uiteindelijk gekozen opleiding. In deze gevallen was vaker sprake van een kritisch of negatief advies (bijna één op de vier). Ongeveer een derde van deze studenten geeft aan dat de activiteiten in die studiekeuzecheck-elders van invloed waren op de keuze om die opleiding niet te kiezen — de ontvangen adviezen zijn minder vaak van invloed dan de activiteiten. Dat zou betekenen dat in totaal grofweg twee procent van de nieuwe studenten in 2014 aan een andere opleiding is begonnen als gevolg van ervaringen in een studiekeuzecheck bij een eerder aangemelde opleiding.

Over het algemeen lijken studenten tevreden over het geheel aan activiteiten in de studiekeuzecheck. Zij beoordelen de studiekeuzecheck gemiddeld met het rapportcijfer 7.

Keuzeactiviteiten

Wat de verschillende studiekeuzeactiviteiten betreft hebben we gezien dat vragenlijsten over studiekeuze en motivatie het vaakst voorkomen, gevolgd door activiteiten zoals een test of toets, proefstuderen, persoonlijke gesprekken, extra voorlichting op locatie, motivatieopdrachten en groepsgesprekken. Deze activiteiten komen in álle mogelijke combinaties voor, en er zijn geen combinaties aan te wijzen die een substantieel deel van het aanbod van de instellingen dekken. Met andere woorden, we kunnen niet een select aantal combinaties aanwijzen die samen het aanbod van de instellingen voldoende bestrijken; de variatie in activiteiten en combinaties is te groot. Het vaakst zien we nog dat studenten uitsluitend een vragenlijst krijgen voorgelegd, wat voor ongeveer één op de tien studenten meteen de hele studiekeuzecheck vormt en daarmee de meest voorkomende 'combinatie' is.

De differentiatie in activiteiten gaat nog verder als we de concrete invulling van de activiteiten in ogenschouw nemen. De meeste hogescholen en universiteiten stellen bijvoorbeeld zelf hun eigen, unieke vragenlijst samen over studiekeuze en motivatie, meer dan eens weer met verschillende varianten bínnen de instelling. Persoonlijke gesprekken kunnen zijn gericht op het welkom heten van studenten en het versterken van binding, maar ook op het bieden van extra informatie over opleiding en beroep of op het controleren of deze informatie al voldoende aanwezig is. In de case studies in dit rapport komen we gesprekken tegen die dienen als basis voor het opstellen van een studiekeuzeadvies, maar ook gesprekken die dienen om een advies toe te lichten dat al voorafgaand aan het gesprek is opgesteld. Waar een test of toets wordt afgenomen kan de uitslag direct de voorspeller zijn van studiesucces en voor de deelnemer samenvallen met het studiekeuzeadvies; bij een andere instelling dient de toetsuitslag weer alleen om de deelnemer tot reflectie aan te zetten. Op deze manier kunnen voor elke categorie studiekeuzeactiviteiten diverse varianten worden genoemd.

Studiekeuzeadvies

Ook in de wijze waarop studiekeuzeadviezen tot stand komen en hun mogelijke inhoud, bestaat erg veel variatie. Als we afgaan op de inventarisatie van de studiekeuzecheck voor het eerste cohort[18], dan wordt in ieder geval vaak de vragenlijst als basis voor het advies gebruikt, en daarnaast met name in het hbo vaak ook een persoonlijk gesprek. Ook hier is daarmee nog geenszins duidelijk hoe een advies tot stand komt. Er zijn instellingen die het advies volledig baseren op de vragenlijst, maar ook instellingen die de combinatie van vragenlijst en persoonlijke gesprek gebruiken, en instellingen die alléén het gesprek als basis nemen. Daarnaast zien we voorbeelden van instellingen waar vragenlijsten en

18 Cohort 2014-2015.

gesprekken wel voorkomen, maar waarbij deze geen basis voor het advies zijn. Daar kan een advies bijvoorbeeld samenvallen met de uitslag van een toets.

De inhoud van het advies kan variëren van een eenvoudig 'positief' vs. 'negatief' of 'goede match'/'redelijke match'/'geen match', tot uitgebreide overzichten met kleurcodes of 'vlaggetjes'. In het hbo doet een kwart van de instellingen niet zozeer een uitspraak over de match tussen student en studie, maar meer over het keuzeproces van de studenten: hebben zij zich goed genoeg georiënteerd. En we zagen een voorbeeld van een universiteit waar het advies eigenlijk geen advies is, maar louter beoogt om feedback te geven.

5.2 Bekende opbrengsten

In hetzelfde onderzoek is ook geprobeerd om uitspraken te doen over de effecten van de studiekeuzecheck op studiesucces. In dit onderzoek is deze vraag op verschillende manieren en met behulp van verschillende bronnen benaderd. Op het niveau van opleidingen en instellingen hebben we geen verband kunnen aantonen tussen het aanbieden van een studiekeuzecheck (in welke vorm dan ook) en een lagere uitval of vermindering van uitval. Op studentniveau daarentegen vinden we in het wo dat studenten die hebben deelgenomen aan de studiekeuzecheck, inderdaad minder vaak uitvallen in hun eerste studiejaar. Daarbij vinden we dit verband ook bij specifieke activiteiten, namelijk als ten minste sprake is van een vragenlijst of een persoonlijk gesprek. In het hbo zijn de verschillen in uitval tussen studenten die wel en niet deelnemen aan de studiekeuzecheck of afzonderlijke activiteiten niet significant. Gezien de grote verscheidenheid in invulling en uitvoering van studiekeuzeactiviteiten, moeten deze bevindingen in de eerste plaats worden gezien als een indicatie dat de studiekeuzecheck uitval kan verminderen, maar kan nog niet worden geconcludeerd welke activiteiten of combinaties van activiteiten meer zinvol zijn dan andere.

Andere opbrengsten

Kerndoel van de studiekeuzecheck is het verminderen van studieuitval. Dat neemt niet weg dat ook andere opbrengsten van de studiekeuzecheck worden gevonden. Hoewel sommige van deze opbrengsten op hun beurt weer moeten leiden tot meer studiesucces, zijn de opbrengsten ook op zichzelf al waardevol. Zo is in dit onderzoek geconstateerd dat de studiekeuzecheck samenhangt met een sterkere binding van studenten met hun opleiding (de 'ervaren match'), met name in het hbo, en minder twijfel over hun studiekeuze en worden in de casestudies opbrengsten genoemd zoals een betere studiehouding van studenten en een betere, vroegere sociale en academische integratie.

Vervroeging aanmelding

De vervroeging van de aanmelddatum voor ho-opleidingen naar 1 mei kan ook worden gezien als onderdeel van de invoering van de studiekeuzecheck. Deze vervroeging blijkt succesvol in zoverre dat aanstaande studenten met een minder overtuigde keuze en (daardoor) een hoger uitvalrisico bijna niet meer hun keuze uitstellen tot in de zomermaanden, zoals voor invoering van de studiekeuzecheck vaak het geval was. In plaats daarvan vinden we studenten met een lage binding en groot uitvalrisico nu meer geconcentreerd (vlak) voor de uiterste aanmelddatum in april en op 1 mei. Dat impliceert enerzijds dat deze late aanmelders in april een belangrijke en nu ook benaderbare doelgroep voor instellingen vormen in de studiekeuzecheck. Maar anderzijds blijft het ondanks de studiekeuzecheck nog steeds een substantiële groep minder gemotiveerde studenten die zich toch nog steeds aanmeldt, inschrijft en vervolgens relatief vaak uitvalt.

Studiekeuzeadvies

De meerderheid van de deelnemers aan een studiekeuzecheck ontvangt ook een studiekeuzeadvies. Negatieve adviezen of adviezen die twijfel uitdrukken worden weinig gegeven en blijken in dit onderzoek daadwerkelijk samen te hangen met een verhoogde kans op uitval, zowel in hbo als wo. Maar

juist de studenten met een negatief advies vinden dit advies vaak niet nuttig of terecht en een meerderheid onderneemt geen actie naar aanleiding van het advies. In de case studies zien we dat dit bij de instellingen als probleem wordt gezien: studenten trekken zich weinig aan van een negatief advies. Anderzijds studeert van deze groep bijna twee derde — in het wo wat meer, in het hbo wat minder — wel door na het eerste studiejaar.

5.3 Universiteit Utrecht

Bij het opstellen van deze rapportage zijn de onderzoekers nog vrijwel geen publicaties bekend van instellingen, waarin harde conclusies of duidelijke uitspraken worden gedaan over het realiseren van het hoofddoel van de eigen studiekeuzecheck: het verminderen van studieuitval. Wel is op dit moment een gezamenlijk onderzoek in uitvoering bij vijf universiteiten[19], waarin zowel kwantitatieve als kwalitatieve opbrengsten worden onderzocht. Het duurt echter nog enige tijd voor de eerste resultaten uit dit onderzoek worden verwacht.

De meest concrete publicaties die nu wel beschikbaar zijn, hebben betrekking op Matching bij de UU – precies de universiteit die met de UvA de meeste overeenkomsten heeft in de aanpak van de studiekeuzecheck. In 2015 schreven medewerkers van de universiteit al dat de uitval 'flink' was gedaald en dat over de gehele universiteit meer studiepunten werden gehaald[20]. De ontwikkeling werd niet rechtstreeks aan matching toegeschreven, maar wel konden de auteurs 'constateren dat het geheel aan Utrechtse maatregelen om het studiesucces te vergroten werkt'.

In een recenter kort artikel in online universiteitsblad DUB[21] wordt een onderzoeker van de UU aangehaald, die niet alleen concludeert dat studenten die een onvoldoende halen voor de matchingstoets tweemaal zoveel kans hebben om in het eerste jaar uit te vallen, maar ook dat 'sinds 2013 de uitval in het eerste jaar aan de UU is afgenomen van 31 procent naar 23 procent'. Ook hier wordt als belangrijke kanttekening geplaatst dat 'dat niet zomaar op conto van de invoering van de matchingsprocedure kan worden geschreven.' 'Er zijn natuurlijk allerlei andere factoren in het spel. Neem bijvoorbeeld de intensivering van het tutoraat of de invoering van het leenstelsel.'

Hoe dan ook lijkt de aanpak van de UU – met alle slagen om de arm – succesvol en lijken er tegelijkertijd geen voornemens te zijn om Matching ingrijpend te wijzigen. Wat de UvA gemeen heeft met de UU in de aanpak van Matching, is de nadruk op 'immersion' oftewel een zo realistisch mogelijke onderwijservaring.

Net als aan de UvA krijgen studenten aan de UU een Matchingsdag met representatief onderwijs op locatie, krijgen zij huiswerk en maken zij een toets. Dit laatste element heeft de UU overigens pas na invoering van Matching overgenomen naar voorbeeld van de UvA.

Er bestaan tegelijkertijd ook belangrijke verschillen tussen Matching bij de UvA en bij de UU.

1. Aanmelders bij de UU vullen online een matchingsformulier in.
2. De UU geeft géén positief of negatief advies, maar wil door middel van feedback op de verschillende matchingsonderdelen extra reflectie bij de studenten teweegbrengen.
3. De UU biedt nog steeds drie matchingsmomenten aan, waarvan de laatste in augustus.
4. Deelname aan de volledige studiekeuzecheck is verplicht bij de opleiding van inschrijving, anders is geen inschrijving mogelijk. Matching bij een andere UU-opleiding is niet toereikend.

19 Het onderzoek wordt gezamenlijk uitgevoerd door de UU, RU, RUG, EUR en UL: met opzet universiteiten met zeer uiteenlopende invullingen van de studiekeuzecheck.
20 Wubbels, T., De Bakker, M. & Wijngaards-de Meij, L. (2015): Op zoek naar de perfecte match tussen studie en student. Ervaringen bij de Universiteit Utrecht. In: *TH&MA, 2015-2*.
21 Bronkhorst, X. (2017: Onvoldoende voor matchingstoets? Grotere kans op uitval. In: *DUB 15/06/2017*. https://www.dub.uu.nl/nl/nieuws/onvoldoende-voor-matchingstoets-grotere-kans-op-uitval

Na de eerste invoering van UU Matching in 2013 – een jaar eerder dan de andere universiteiten – deden zich bij de UU nog de volgende ontwikkelingen voor. In de eerste plaats werd aan het programma een toets toegevoegd, zoals hierboven al genoemd.

In de tweede plaats is de feedback voor studenten geautomatiseerd. De feedback wordt gebaseerd om verschillende bronnen, waaronder het matchingsformulier en de toets. Door het opstellen van de feedback te automatiseren worden de opleidingen ontlast en vindt meer standaardisatie plaats in de inhoud van de feedback.

In de derde plaats ten slotte is ook de aanmaak van overzichten geautomatiseerd, waarin belangrijke resultaten uit de matchingsprocedure beschikbaar worden gemaakt voor toepassing in de studieloopbaanbegeleiding.

6 Eigen evaluaties en analyses UvA

Vanaf de invoering van de UvA Matchingsweek heeft de UvA ingezet op systematische evaluatie van de ervaringen en de opbrengsten van de Matchingsweek, zowel onder studenten als medewerkers. Zo werd een evaluatietraject opgezet om de ervaringen met de UvA Matchingsweek te evalueren en monitort de UvA de studievoortgang en het studiesucces (respectievelijk het aantal studenten dat ingeschreven blijft en het gemiddeld aantal studiepunten).

6.1 Studenten

De UvA houdt jaarlijks een evaluatie onder de matching-deelnemers met betrekking tot hun ervaringen met de UvA Matchingsweek. Hierin wordt onder andere gevraagd naar de organisatie, sfeer, onderwijsbijeenkomsten, studiemateriaal en -gedrag, toetsvorm en effecten van de Matchingsweek.

Evaluatie cohorten 2014 tot en met 2017[22]

Over de jaren heen zijn de studenten over het algemeen tevreden met de UvA Matchingsweek: ze scoren rapportcijfers tussen de 7,3 en 7,8. De organisatie/sfeer en de onderwijsbijeenkomsten worden over de cohorten heen positief beoordeeld. Over het algemeen zijn de bijeenkomsten interessant, goed te volgen en van voldoende hoog niveau. Ook het studiemateriaal wordt goed beoordeeld: de instructies zijn over het algemeen helder en het materiaal is interessant. De studenten die deelnemen aan de vroege matchingsprocedure in februari lijken iets harder te werken dan de studenten die deelnemen aan de procedure in juni. Het zelfstandig studeren leidt in principe tot weinig problemen en studenten zijn tevreden over hun inzet, hoewel er niet altijd even hard gewerkt wordt. De toets die uiteindelijk leidt tot het geven van een advies wordt door de studenten redelijk voorbereid. Wel zijn de verwachtingen helder, de toetsing sluit volgens de studenten goed aan bij de stof en ook het niveau lijkt prima te zijn.

De effecten van de matchingsprocedure lijken positief: studenten zeggen een beter beeld te krijgen van de opleiding. Ook zien studenten het als een redelijke aanvulling op andere studiekeuze-activiteiten en levert het een goede bijdrage aan de studiekeuze. De meeste studenten hebben naast de Matchingsweek ook de website of een voorlichtingsronde van de opleiding bezocht en/of een dag meelopen/proefstuderen bij de opleiding ingezet.

De Matchingsweek lijkt twijfel weg te nemen bij studenten: de groep studenten die bij voorbaat twijfelt aan de studie wordt kleiner ten goede van de groep die zeker weet dat ze de studie willen volgen. Echter, moet er wel opgemerkt worden dat studenten daarbij aangeven weinig behoefte te hebben aan het advies dat er gegeven wordt en het merendeel zegt een eventueel negatief advies ook niet op te volgen.

Onderzoek naar voorspellen effecten

De UvA heeft een aantal verdiepende analyses uitgevoerd over de data van de deelnemersevaluaties. Deze analyses zijn niet direct onderdeel van de evaluatie van de UvA Matching, maar hebben wel een aantal interessante aanvullende resultaten tot stand gebracht. Een korte samenvatting van deze analyses is opgenomen in Bijlage A.

22. Van 2017 is alleen de vroege Matchingsronde in februari meegenomen.

Twaalf weken evaluatie

Elk jaar organiseert de UvA de zogenaamde twaalf weken evaluaties. Zo is ook in 2014 en 2015 twaalf weken in het onderwijsjaar, na de uitslag van de eerste toets, een enquête afgenomen onder eerstejaars studenten die deel hadden genomen aan de UvA Matchingsweek. In deze enquête werd gevraagd naar drie aspecten: studiekeuze, beeld van UvA Matching en de ervaring met de opleiding.

Ten eerste waren de eerstejaars studenten positief over hun studiekeuze. Echter, de effecten van de UvA Matchingsweek waren hierin gering: de studenten vonden dat ze de juiste studie hebben gekozen, maar de Matchingsweek en het advies waren hierin niet per se belangrijk. Wel lijkt het in 2015 iets minder onbelangrijk te zijn geweest dan in 2014.

Ten tweede gaven de studenten aan dat Matching een redelijk realistisch beeld van de opleiding heeft gegeven: het gaf een redelijk goed beeld van wat je gaat leren, de vereiste inzet, hoe les wordt gegeven en het niveau van de opleiding. Daarentegen was de inzet van de studenten voor de toets tijdens de Matchingsweek niet groot; voor de rest van het traject hebben ze zich wel iets meer ingezet. Als de studenten de Matchingsweek opnieuw zouden doen, zouden ze niet meer hun best doen. Wel voelden de studenten zich door Matching bij de start van de opleiding iets meer op hun gemak. Echter, waar de studenten in de eerste evaluatie de UvA Matchingsweek als rapportcijfer tussen de 7,3 en 7,8 gaven, lagen de gemiddelde cijfers na het eerste onderwijsblok een stuk lager: in 2014 gaven ze het traject een 6,4 en in 2015 een 6,7.

Tot slot waren de studenten erg positief over de sfeer op de opleiding. Het niveau van de opleiding leken ze redelijk goed te hebben ingeschat, hoewel de vereiste inzet voor de opleiding wel *iets* hoger lag dan verwacht. Gemiddeld besteedden studenten tussen de 21 en 30 uur aan de opleiding (inclusief contacturen). Het gemiddelde cijfer van de studenten was in 2014 een 6,5 en in 2015 een 6,6.

Personeelsonderzoek

In 2015 is na afloop van de UvA Matchingsweek in juni een evaluatie uitgezet onder personeelsleden die betrokken waren bij de Matchingsweek. Aspecten met betrekking tot de organisatie, taken, tijdsbesteding, de opzet en het bereiken van de doelstellingen werden hierin besproken. Het was onderdeel van een groter onderzoeksprogramma rond UvA Matching door dienst Strategie & Informatie van de UvA, maar vormt geen vast onderdeel van de evaluatie van de UvA Matching. Wij hebben ook van dit onderzoek een korte samenvatting opgenomen in Bijlage A.

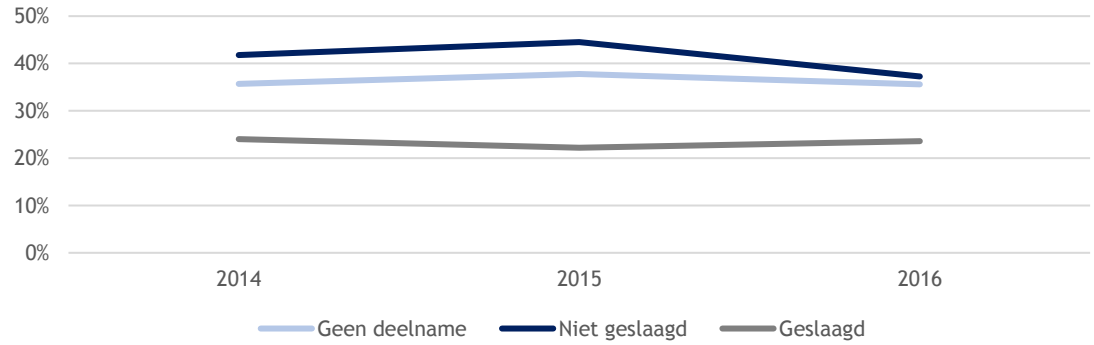
6.2 Kwantitatieve monitoring

Effectmonitor

De UvA houdt maandelijks een online monitor bij, waarin geregistreerd staat hoeveel studenten er per cohort nog ingeschreven staan en hoeveel studiepunten er behaald zijn (dit kan in de monitor worden uitgesplitst naar faculteit en opleiding). Figuur 6.1 toont het percentage momenteel uitgeschreven studenten uit cohorten 2014, 2015 en 2016 uitgesplitst naar deelname aan en uitslag van matching[23]. Hierin zijn alle studenten meegenomen, niet alleen de studenten waar de prestatieafspraken zich op richten. Zoals te zien is het percentage uitgeschreven studenten het hoogst bij studenten die niet geslaagd zijn voor matching gevolgd door studenten die überhaupt niet deel hebben genomen aan matching. Studenten die geslaagd zijn voor de matching blijven het vaakst ingeschreven.

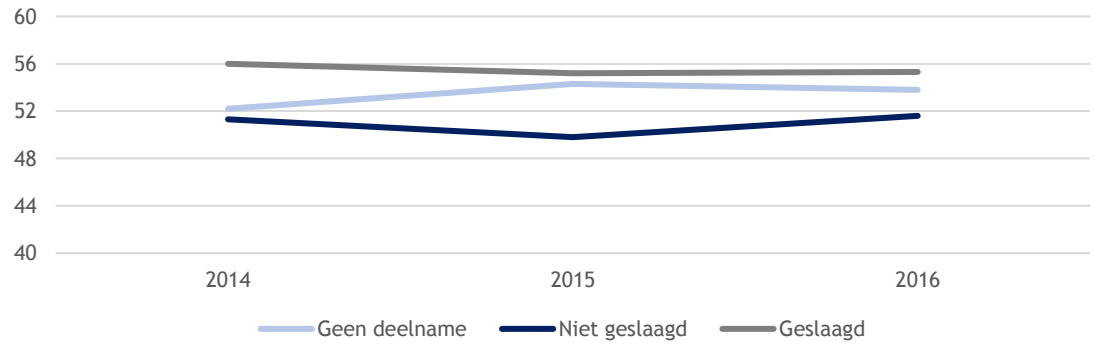
23 Het gaat bij de analyse in Figuur 6.1 en Figuur 6.2 om een vergelijking tussen groepen. Verschillen over de jaren heen kunnen pas worden vergeleken als alle studenten uit de betreffende cohorten uitgestroomd zijn.

Figuur 6.1: Percentage uitgeschreven studenten naar deelname en uitslag matching en cohort (Bron: online monitor; peildatum: 20 oktober 2017)

Ook heeft de UvA het aantal behaalde studiepunten gemonitord: zie figuur 6.2 voor het aantal behaalde studiepunten van studenten uit cohorten 2014, 2015 en 2016. Ook hier scoren de studenten die geslaagd zijn voor matching beter dan studenten die niet geslaagd zijn of die niet deel hebben genomen: zij hebben gemiddeld meer studiepunten behaald.

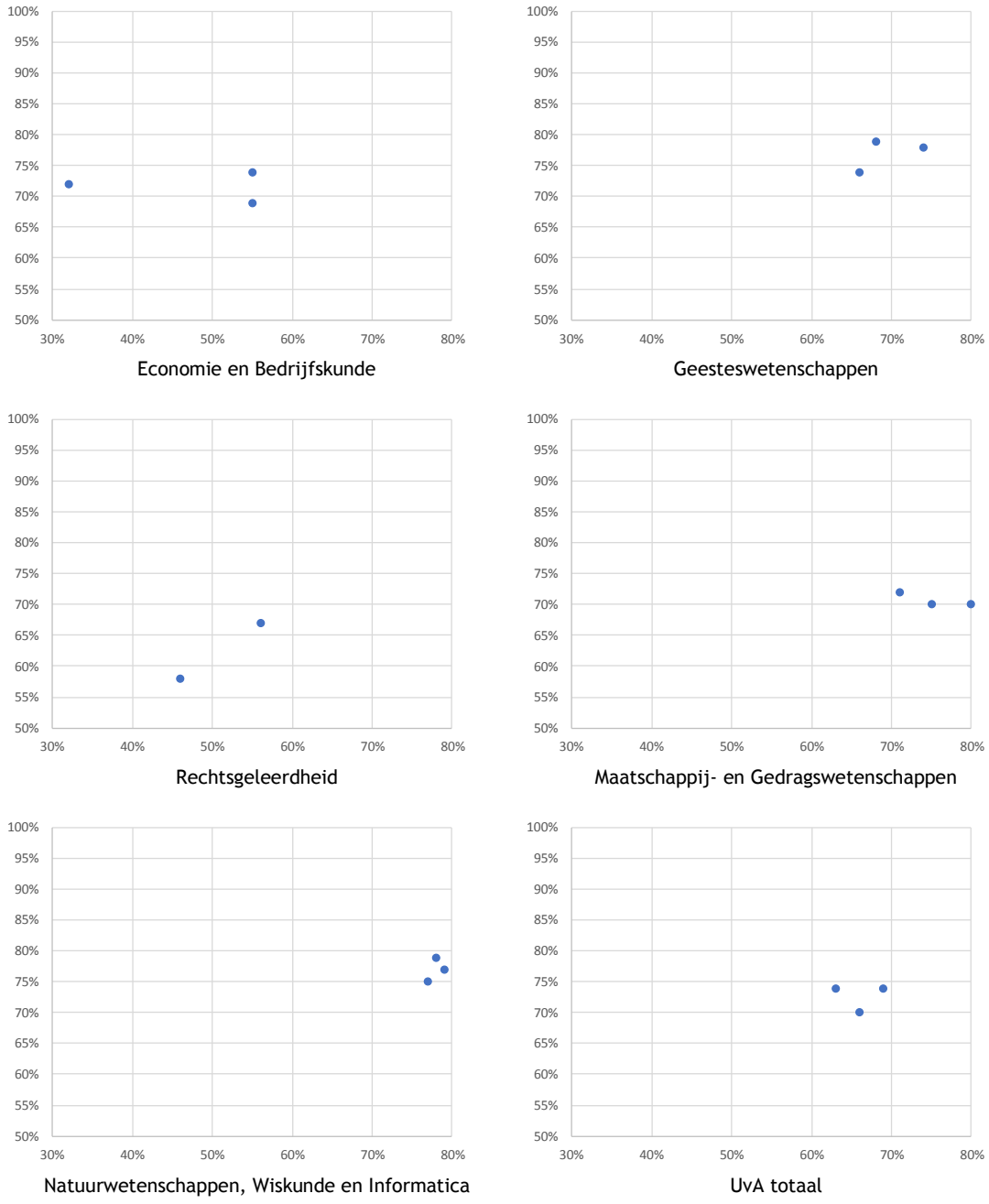
Figuur 6.2: Gemiddeld behaalde studiepunten naar deelname en uitslag matching en cohort (Bron: online monitor; peildatum: 20 oktober 2017)

Aandeel positieve matchingsadviezen, aandeel inschrijvingen en 'impact' van advies

Ten slotte bestuderen we in deze paragraaf nog kort de impact van matching op de inschrijving. We doen dit met behulp van een aantal overzichten uit notities van de afdeling Strategie & Informatie voor de stuurgroep Matching van de UvA, waarin de percentages positieve adviezen en de percentages inschrijvingen per faculteit zijn weergegeven.
De vraag kan gesteld worden of een 'strenge' matchingstoets met relatief veel negatieve adviezen leidt tot minder inschrijvingen, dan een toets waar meer positieve adviezen uit volgen. De aanduiding 'streng' moet hier overigens niet te strikt worden opgevat, aangezien een laag slagingspercentage zowel kan samenhangen met de moeilijkheidsgraad van de toets als met de inzet van de deelnemende studenten.

Figuur 6.3: Per faculteit en UvA-totaal: percentages positieve adviezen (horizontaal) en percentages inschrijvingen (verticaal) in cohorten 2014, 2015 en 2016.

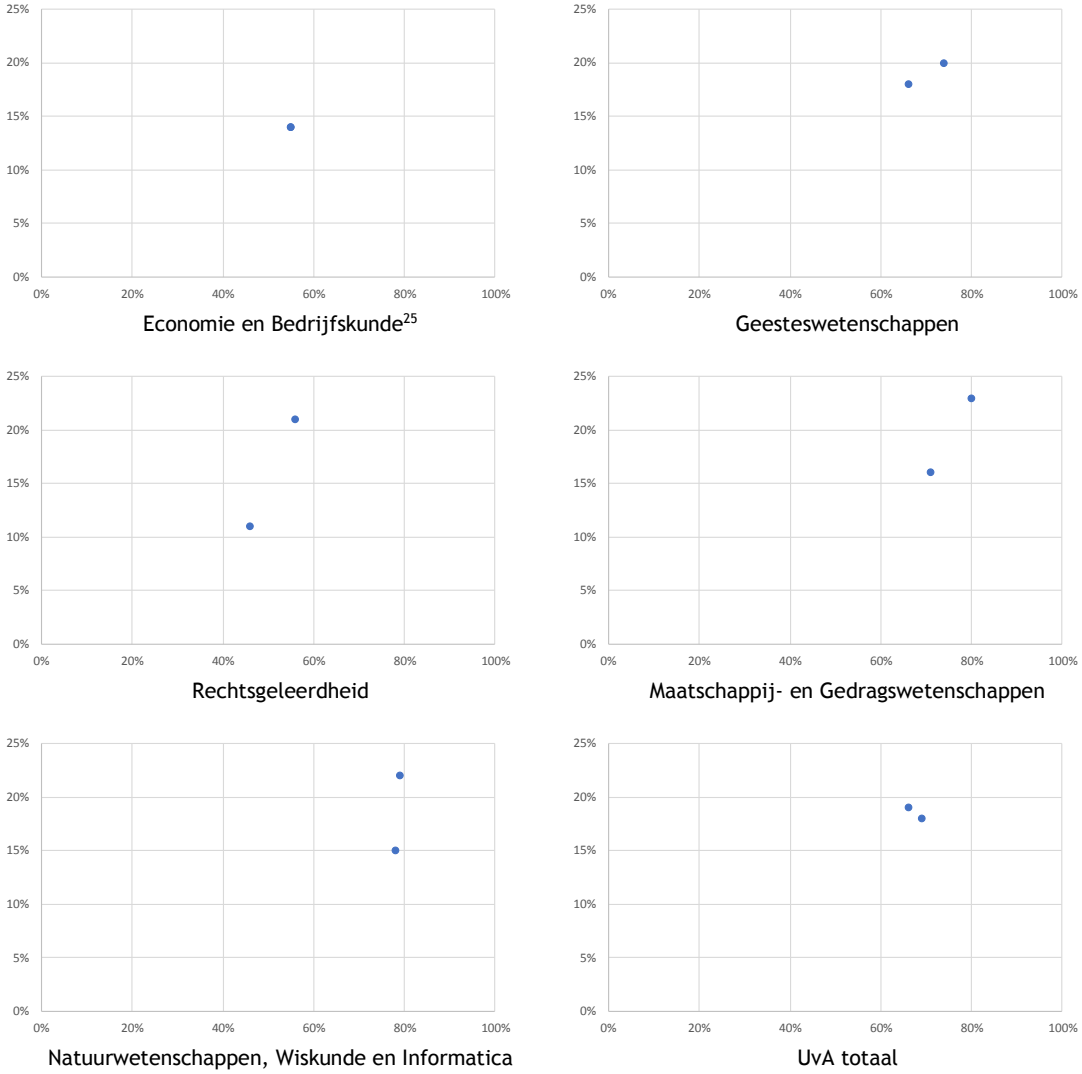

In Figuur 6.3 zijn deze percentages per faculteit en voor de UvA-totaal weergegeven voor de cohorten 2014, 2015 en 2016[24]. De cijfers lenen zich niet direct voor statistische analyse. Bij de faculteit Rechtsgeleerdheid zou nog de indruk kunnen ontstaan dat naarmate een hoger percentage studenten een positief advies ontvangt, het percentage inschrijvers ook toeneemt (of omgekeerd: minder inschrijvers bij een laag slagingspercentage). Maar tegelijkertijd zien we bij de faculteiten Economie en bedrijfskunde en Maatschappij- en gedragswetenschappen juist duidelijke verschillen tussen de drie jaren in percentages positieve adviezen terwijl de percentages inschrijvers nauwelijks verschillen.

24 De faculteit Rechtsgeleerdheid bood in 2014 nog geen Matching aan; hier zijn alleen 2015 en 2016 weergegeven. Omdat van de faculteit Geneeskunde alleen de opleiding Medische informatiekunde Matching aanbiedt en het aantal deelnemers en inschrijvers hier relatief klein is, is deze buiten beschouwing gelaten.

Kortom, we kunnen uit deze figuur niet afleiden dat er een duidelijk verband bestaat tussen slagings- en inschrijfpercentages.

Figuur 6.4: Per faculteit en UvA-totaal: percentages positieve adviezen (horizontaal) en de 'impact' op inschrijvingen (verticaal) in cohorten 2015 en 2016.

Over de instroom in studiejaren 2015 en 2016 zijn door de UvA ook overzichten opgesteld waarin niet alleen het totale percentage inschrijvingen na aanmelding is opgenomen, maar de percentages inschrijvingen bovendien afzonderlijk zijn weergegeven voor studenten die een positief en die een negatief advies uit Matching kregen. De UvA heeft in de betreffende notitie zelf al vastgesteld dat studenten die een negatief matchingsadvies ontvangen, zich minder vaak inschrijven voor de betreffende opleiding dan studenten die een positief advies krijgen[26].

Dit verschil tussen het percentage inschrijvers na een positief advies en na een negatief advies zouden we ook wel de 'impact' van het advies kunnen noemen. Immers, hoe groter de impact van het advies, hoe meer studenten zich door het advies laten leiden. En de vraag die we hier nu onderzoeken, is of er een samenhang bestaat tussen het aandeel positieve adviezen en deze impact. In Figuur 6.4 is voor elke

25 N.B. de percentages positieve adviezen en de impact zijn bij Economie en bedrijfskunde in 2015 en 2016 exact gelijk. De twee punten voor 2015 en 2016 vallen in de grafiek dus samen.

26 *UvA Matching 2016*. Notitie Strategie & Informatie voor de Stuurgroep UvA Matching (28 september 2016).

faculteit afzonderlijk voor twee jaren weergegeven wat het percentage positieve matchingsadviezen was en wat de impact was (% inschrijvingen na positief advies *minus* % inschrijvingen na negatief advies).

Ook hier weer is het moeilijk om uit het globale beeld dat de grafieken verschaffen een heldere conclusie te trekken, maar bij drie van de vijf faculteiten zien we een mogelijk verband tussen de percentages positieve adviezen en de impact op inschrijvingen. Als zo'n verband bestaat, dan komt het er op neer dat naarmate het percentage positieve adviezen hoger is, de impact groter is. Vrij vertaald zou dit betekenen dat naarmate Matching selectiever is, dat wil zeggen dat alleen studenten een negatief advies krijgen als de 'mismatch' zeer duidelijk is, deze groep zich meer van het advies aantrekt en relatief vaak van inschrijving afziet. Als we de 'appels en peren' van de verschillende faculteiten samenvoegen tot totalen voor de hele UvA (laatste grafiek in Figuur 6.4), dan is het veronderstelde verband niet langer zichtbaar.

De hier geformuleerde indruk kan slechts met de grootst mogelijke voorzichtigheid worden opgenomen. Nadere analyse op de administratiegegevens en over meerdere studiejaren is nodig om hierover daadwerkelijk conclusies te kunnen trekken.

6.3 Conclusie

Studenten zijn over het algemeen tevreden over de UvA Matchingsweek. Zij zeggen een beter beeld te krijgen van de opleiding en Matching lijkt twijfel weg te nemen. Studenten geven daarbij echter ook aan weinig behoefte te hebben aan het advies dat zij na Matching krijgen en een meerderheid zegt een eventueel negatief advies ook niet op te volgen.

Na een twaalftal weken studie zijn studenten positief over de gemaakte studiekeuze, maar de invloed op die keuze van Matching was volgens hen gering. De Matchingsweek en het advies hebben hierin geen belangrijke rol gespeeld. Terugkijkend op Matching vinden studenten dat de week een redelijk realistisch beeld gaf van de opleiding. Hun inzet voor de Matchingstoets was volgens hen niet groot.

Medewerkers betrokken bij Matching zijn over het algemeen tevreden over de organisatie, al geldt dit wat minder voor medewerkers met een administratieve rol. Ook over de ondersteuning bij het uitvoeren van hun taken zijn de meeste medewerkers tevreden. De inhoud en de onderwijsmethoden in de Matchingsweek achten zij representatief voor de opleiding.

Monitoring van administratiegegevens door de UvA wijst onder andere uit dat studenten die niet slagen voor de matchingstoets vaker uitvallen in het eerste studiejaar dan studenten die wel slagen.

Een samenhang tussen hoge of lage percentages geslaagden enerzijds en het percentage inschrijvingen anderzijds lijkt afwezig. Wel staat vast dat studenten met een negatieve matchingsuitslag zich minder vaak inschrijven voor de opleiding dan studenten met een positief resultaat. Mogelijk is deze impact van de toetsuitslag groter wanneer bij de toetsing slechts een kleine, selecte groep deelnemers negatief wordt beoordeeld, maar vervolgonderzoek is nodig om hier daadwerkelijk uitspraken over te kunnen doen.

7 Data-analyse studiesucces

7.1 Administratieve gegevens en definitie doelgroep

In het voorgaande hoofdstuk is gekeken naar de voornamelijk beschrijvende interne evaluaties van de UvA met betrekking tot de matchingprocedures. In het voorliggende hoofdstuk ligt de nadruk op toetsende statistiek. De gegevens komen uit de eigen administratie van de UvA. We hebben over de cohorten 2012, 2013, 2014 en 2015 gegevens ontvangen met betrekking tot de ingeschreven studenten. Dit bestond uit achtergrondgegevens, zoals geslacht, leeftijd, vooropleiding en eindcijfer voortgezet onderwijs, en gegevens met betrekking tot de UvA-opleiding, zoals deelname aan matching van de opleiding, geslaagd/niet geslaagd voor matching, status van het tweede jaar (herinschrijving, andere UvA-opleiding, geen UvA-inschrijving en diploma behaald), uitschrijving tijdens het eerste jaar, negatief bindend studieadvies (BSA) en behaalde studiepunten in het eerste jaar.

Aan de hand van deze gegevens kan geanalyseerd worden hoe matching samenhangt met studievoortgang en studiesucces gemeten aan de hand van behaalde studiepunten, negatieve BSA's en uitval. Bij een aantal UvA-opleidingen werd echter in de loop van de hier bestudeerde studiejaren het BSA nog ingevoerd en/of werd de BSA-norm bijgesteld. Dit maakt het lastig om bij het vergelijken van het aandeel negatieve BSA's tussen cohorten te onderscheiden of ontwikkelingen gerelateerd zijn aan de invoering van Matching of aan ontwikkelingen in het BSA zelf.
Om deze reden zijn de analyses met het BSA wel uitgevoerd en beschreven, maar niet opgenomen in dit hoofdstuk. De analyses met het BSA zijn toegevoegd als bijlage bij dit rapport (Bijlage B). In dit hoofdstuk bespreken we nu alleen de samenhang van UvA Matching met behaalde *studiepunten* en met *studieuitval*.

Voor alle analyses die in het hoofdstuk worden gepresenteerd is een selectie gemaakt van de relevante doelgroep. Deze selectie en de reden voor deze selectie worden in onderstaand kader in detail beschreven.

Selectie voor analyses

Tabel 1 toont de achtergrondkenmerken van de studenten uit de administratieve data van de UvA die meegenomen zijn in de analyses. Er is een selectie gemaakt van studenten die:

1. vwo als (hoogste) vooropleiding hadden, en
2. voor het eerst in het hoger onderwijs studeerden;
3. buitenlandse studenten zijn niet meegenomen.

Deze selectie is gemaakt omdat UvA Matching verplicht is voor alle aankomende studenten die zich voor het eerst aanmelden voor een eerstejaars UvA-bacheloropleiding en die nog nooit eerder aan de UvA hebben gestudeerd. Matching was tot nu toe niet verplicht voor studenten met een buitenlandse vooropleiding. Er zijn op deze manier dus uitsluitend studenten meegenomen die verplicht waren de UvA Matching te doorlopen. Ook richten de prestatieafspraken zich op deze specifieke groep studenten.

Tabel 1: Achtergrondkenmerken studenten naar cohort

Cohort	2012	2013	2014	2015	Totaal
Aantal studenten	2.529	3.121	2.696	2.253	10.599
Geslacht (% man)	47%	46%	51%	51%	49%
Gemiddelde leeftijd	18,9	18,9	18,7	18,8	18,8
Gemiddeld eindcijfer vo	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7

Niet-deelnemers

De ontvangen matchingsgegevens uit de UvA-administratie hebben uitsluitend betrekking op deelname aan matching bij de opleiding waar studenten hebben ingeschreven. Uit de administratiegegevens kunnen zo drie groepen samengesteld worden.

- studenten die deelnamen aan matching bij de *ingeschreven* opleiding en een positief advies kregen,
- studenten die deelnamen aan matching bij de *ingeschreven* opleiding en een negatief advies kregen, en
- studenten die niet deelnamen aan matching bij de *ingeschreven* opleiding.

Studenten die in dit hoofdstuk worden ingedeeld bij die derde groep, die niet heeft deelgenomen aan de *ingeschreven* opleiding, kunnen ofwel bij een *andere* opleiding hebben deelgenomen ofwel *helemaal niet* aan UvA-matching hebben deelgenomen.

Als zij wel bij een andere opleiding hebben deelgenomen, dan kan in theorie sprake zijn van een strategische keuze, bijvoorbeeld als zij verhinderd waren tijdens matching bij de voorkeursopleiding. Maar het is ook mogelijk dat zij juist door matching bij een andere opleiding, hebben besloten dat dat niet de juiste keuze was en daardoor bij de nu geregistreerde opleiding hebben ingeschreven.
Als zij helemaal niet hebben deelgenomen aan matching, dan moeten zij in principe vrijstelling hebben gekregen van deelname (anders was inschrijving niet mogelijk)[27].

Het was voor de onderzoekers niet mogelijk om in het gegevensbestand dat zij in dit onderzoek ter beschikking hadden, onderscheid te maken tussen de studenten die helemaal niet aan UvA Matching hebben deelgenomen en de studenten die hebben deelgenomen bij een andere opleiding dan waar zij inschrijven[28].

In Tabel 2 zijn per faculteit en per jaar de aantallen studenten weergegeven die wel en niet hebben deelgenomen aan Matching bij hun ingeschreven opleiding. De verschillen tussen de twee jaren zijn het gevolg van ontwikkelingen die plaatsvonden in de aanpak van Matching.

Tabel 2: Aantallen en percentages deelnemers en niet-deelnemers aan matching bij de ingeschreven opleiding, per faculteit per jaar.

		FdG	FdR	FEB	FGW	FMG	FNWI	UvA totaal
2014	Geen matching	3	-	30	32	47	51	163
	Wel matching	33	-	563	574	483	615	2268
	% geen matching	*8%*	-	*5%*	*5%*	*9%*	*8%*	*7%*
2015	Geen matching	11	53	47	65	49	102	327
	Wel matching	28	238	484	360	349	467	1926
	% geen matching	*28%*	*18%*	*9%*	*15%*	*12%*	*18%*	*15%*

Bron: Administratieve gegevens UvA

7.2 Analyses

Er is geanalyseerd hoe matching samenhangt met studievoortgang en studiesucces. Er zijn hiervoor logistische en lineaire multilevel regressieanalyses uitgevoerd. Met een multilevel analyse houden we rekening met de gelaagdheid van de data, dat wil zeggen dat er rekening wordt gehouden met het

27 In dit geval kan een vrijstelling zijn gegeven vanwege (1) aanwezigheid bij een andere studiekeuzeactiviteit, (2) ziekte/overlijden van een familielid of (3) verblijf in het buitenland. Studenten die vrijstelling krijgen vanwege een negatief BSA in een eerdere opleiding vallen buiten beschouwing: voor de analyses zijn immers alleen vwo'ers geselecteerd, die niet eerder in het ho hebben gestudeerd (zie kader op vorige pagina).

28 In principe is het voor de UvA wel mogelijk dit onderscheid in de UvA-administratie te maken; het was echter niet mogelijk in het databestand dat de onderzoekers voor deze evaluatie tot hun beschikking hadden.

gegeven dat studenten geclusterd zijn binnen opleidingen en dat verschillen ook tot stand kunnen komen door verschillen tussen deze opleidingen.

De analyses zijn uitgevoerd met de volgende uitkomstvariabelen: (1) behaalde ECTS in het eerste jaar, (2) negatief BSA (bindend studieadvies) in het eerste jaar en (3) uitval na het eerste jaar. Om te onderzoeken of de invoering van UvA Matching samenhangt met de verschillende uitkomstvariabelen, zijn drie vergelijkingen gemaakt.

(1) Vergelijking 1: Cohorten voor en na invoering UvA Matching
Er is gekeken naar de samenhang met de invoering van UvA Matching zelf, waarin een vergelijking is gemaakt tussen de verschillende cohorten 2012, 2013, 2014 en 2015. In 2012 en 2013 werd geen gebruik gemaakt van matching en in 2014 en 2015 wel. Per uitkomstvariabele is een multilevel analyse uitgevoerd met cohort als onafhankelijke variabele, terwijl gecontroleerd werd voor geslacht, leeftijd en gemiddeld eindcijfer voortgezet onderwijs.

Ook is specifieker ingezoomd op de jaren waarin gebruik werd gemaakt van matching, dus de cohorten 2014 en 2015.[29] Hierin is gekeken naar de volgende twee vergelijkingen:

(2) Vergelijking 2: Deelnemers en niet-deelnemers aan UvA Matching
De groep studenten die niet deel heeft genomen aan matching is vergeleken met de groep studenten die wel deel heeft genomen aan matching (ongeacht een negatief of positief advies) met betrekking tot de uitkomstvariabelen. Hier zijn wederom multilevel analyses gedraaid met wel/geen deelname aan matching als onafhankelijke variabele, terwijl gecontroleerd werd voor geslacht, leeftijd, gemiddeld eindcijfer voortgezet onderwijs, cohort en de kans op een positief advies binnen de opleiding per jaar.

(3) Vergelijking 3: Positief en negatief advies
Van de groep studenten die wel een matchingprocedure hebben doorlopen is nagegaan of het advies dat zij hebben gekregen (i.e. negatief of positief) samenhangt met de uitkomstvariabelen. Ook hier zijn multilevel analyses gedraaid met de uitslag van matching als onafhankelijke variabele, terwijl gecontroleerd werd voor geslacht, leeftijd, gemiddeld eindcijfer voortgezet onderwijs, cohort en de kans op een positief advies binnen de opleiding per jaar.

Vrijstellingenbeleid

In de volgende paragrafen worden de resultaten van de analyses per uitkomstvariabele besproken. In de analyses zoals hierboven beschreven is in vergelijkingen twee en drie de Universitaire Pabo niet meegenomen omdat deze opleiding in 2014 niet deelnam aan matching (zie voetnoot 25). Verder zijn alle onderstaande analyses nogmaals uitgevoerd exclusief Pedagogische Wetenschappen en de Universitaire Pabo. De reden hiervoor is dat deze studies een specifiek *vrijstellingenbeleid* hanteerden, wat in theorie de uitkomsten had kunnen beïnvloeden. Uit de analyses kwam naar voren dat dit beleid géén effect heeft op onderstaande resultaten. De weergegeven figuren zijn inclusief Pedagogische Wetenschappen (wat betreft vergelijkingen 1, 2 en 3) en de Universitaire Pabo (wat betreft vergelijking 1); de conclusies voor analyses met en zonder deze opleidingen zijn gelijk.

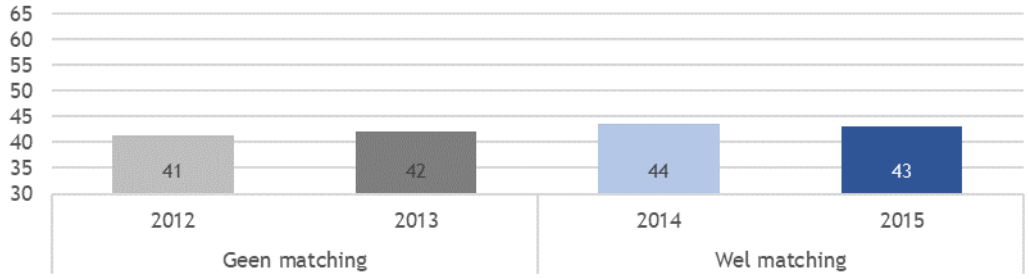
7.3 Resultaten: studiepunten eerste jaar

Figuur 7.1 toont het aantal behaalde studiepunten in het eerste jaar van de studie, verdeeld naar cohort. Het aantal behaalde studiepunten in de cohorten met matching (2014 en 2015) ligt hoger dan in de cohorten zonder matching (2012 en 2013). Analyse laat zien dat deze verschillen significant zijn:

29. Drie studies die niet meededen aan matching in 2014 zijn hierbij niet meegenomen in deze analyses, namelijk: Fiscaal Recht, Rechtsgeleerdheid en Universitaire Pabo.

2012 en 2013 verschillen onderling niet, evenals 2014 en 2015 onderling niet verschillen. Echter, 2012 en 2013 verschillen wel significant van 2014 en 2015.

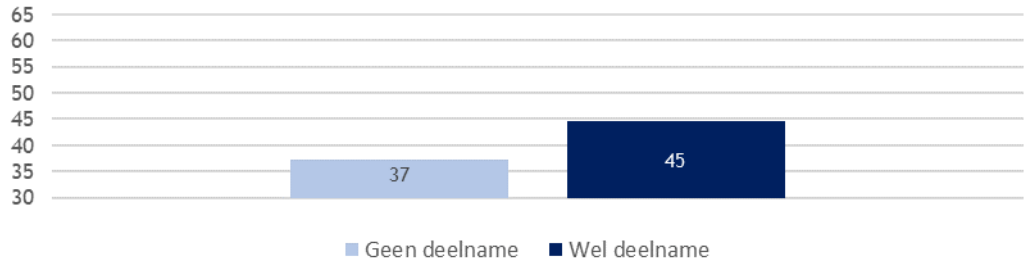
Figuur 7.1: Gemiddeld aantal studiepunten in eerste jaar naar cohort

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1, de analyse is gemaakt op basis van vergelijking 1 zoals beschreven in paragraaf 7.2)

Ook laten analyses zien dat studenten die meedoen aan matching (ongedacht het daaropvolgende advies) meer studiepunten behalen in het eerste jaar dan studenten die niet meedoen aan matching (figuur 7.2).

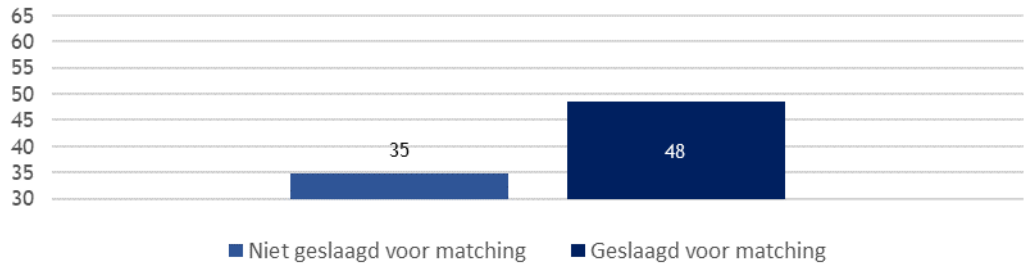
Figuur 7.2: Gemiddeld aantal studiepunten in eerste jaar naar deelname matching (cohorten 2014 en 2015)

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1, de analyse is gemaakt op basis van vergelijking 2 zoals beschreven in paragraaf 7.2)

Daarnaast is het zo dat studenten die een positief advies ontvangen na matching significant beter presteren in het eerste jaar dan studenten die een negatief advies ontvangen (figuur 7.3).

Figuur 7.3: Gemiddeld aantal studiepunten in eerste jaar naar uitslag matching (cohorten 2014 en 2015)

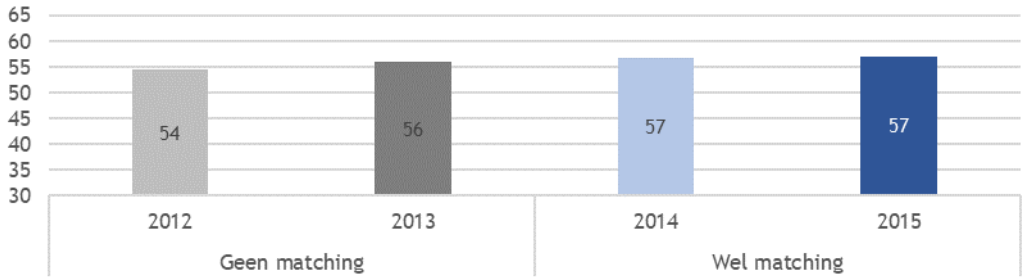

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1, de analyse is gemaakt op basis van vergelijking 3 zoals beschreven in paragraaf 7.2)

Behaalde studiepunten eerste jaar zonder uitvallers

Studenten die uitvallen na het eerste jaar maken niet allemaal het gehele eerste jaar af: deze studenten kunnen ook voortijdig uitvallen. Daarmee hebben ze minder tijd om studiepunten te behalen. Daarom is ook gekeken naar het gemiddelde aantal behaalde studiepunten *exclusief* de studenten die in het eerste jaar zijn uitgevallen. Figuur 7.4 toont het gemiddeld aantal behaalde studiepunten over cohorten 2012 tot en met 2015. Met deze grafiek lijkt de gedachte bevestigd te worden dat studenten die uitvallen inderdaad een stuk minder studiepunten behalen in het eerste jaar. Analyse laat zien dat 2012 en 2013 significant verschillen van 2014 en 2015, maar dat 2014 en 2015 niet significant van elkaar verschillen: het aantal studiepunten neemt per jaar significant toe, tot in cohort 2015 waar het gestabiliseerd lijkt te zijn ten opzichte van cohort 2014.

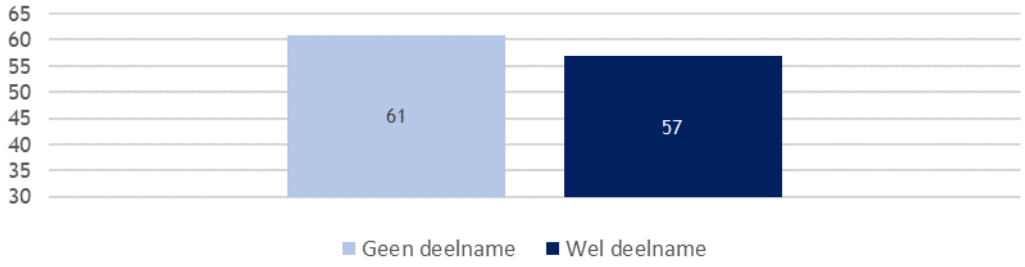
Figuur 7.4: Gemiddeld aantal studiepunten in eerste jaar naar cohort, zonder uitvallers[30]

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1, de analyse is gemaakt op basis van vergelijking 1 zoals beschreven in paragraaf 7.2)

Opvallend is het grote (significant) verschil tussen studenten in cohorten 2014 en 2015 die wel deelnemen aan matching versus studenten in cohorten 2014 en 2015 die niet deelnemen aan matching: de niet-deelnemers behalen in het eerste jaar *meer* studiepunten dan de deelnemers (figuur 7.5). Dit resultaat ligt niet in de lijn der verwachting.

Figuur 7.5: Gemiddeld aantal studiepunten in eerste jaar naar deelname matching, zonder uitvallers[30] *(cohorten 2014 en 2015)*

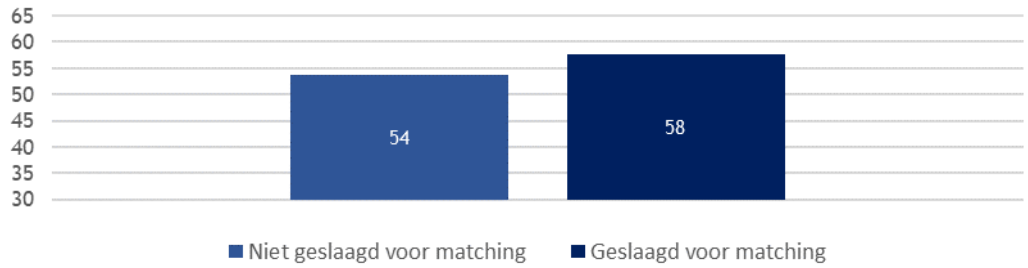

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1, de analyse is gemaakt op basis van vergelijking 2 zoals beschreven in paragraaf 7.2)

In de vergelijking tussen studenten die geslaagd zijn voor matching en de studenten die niet geslaagd zijn voor matching (figuur 7.6) zijn de resultaten wel zoals verwacht: studenten die geslaagd zijn voor matching behalen in het eerste jaar significant meer studiepunten dan studenten die niet geslaagd zijn voor matching.

30 N.B. het gemiddelde aantal behaalde studiepunten in deze figuur is vanzelfsprekend (veel) hoger dan gebruikelijk. Studenten die uitvallen halen gemiddeld minder studiepunten. Als zij niet worden geselecteerd, en alleen doorstudeerders in de analyse worden opgenomen, dan is vanzelf het gemiddelde aantal behaalde studiepunten hoger dan in de totale groep.

Figuur 7.6: Gemiddeld aantal studiepunten in het eerste jaar naar uitslag matching, zonder uitvallers[30] (cohorten 2014 en 2015)

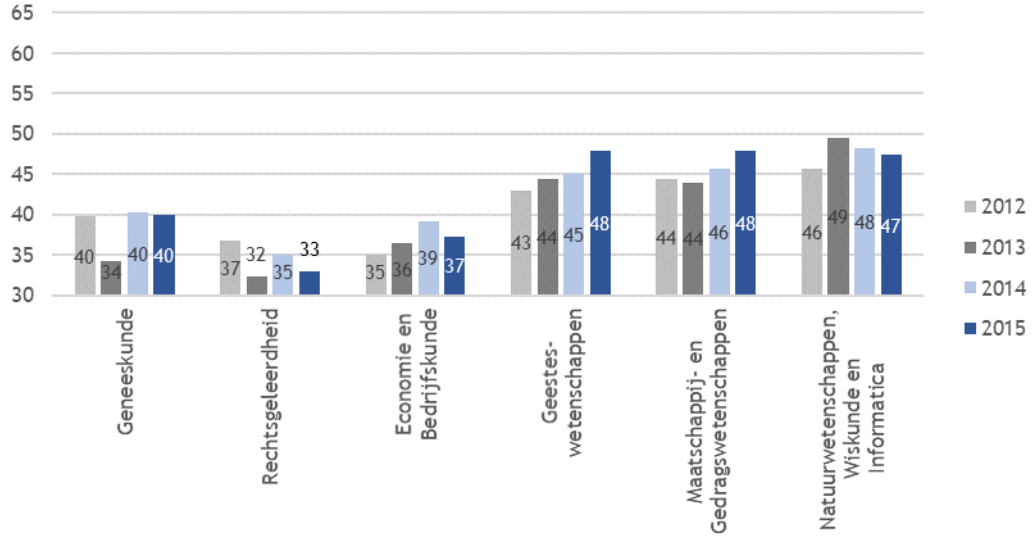

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1, de analyse is gemaakt op basis van vergelijking 3 zoals beschreven in paragraaf 7.2)

Studiepunten per faculteit

Het gemiddeld aantal behaalde studiepunten fluctueert binnen de faculteiten over jaren licht (figuur 7.7). Opvallend is de uitschieter naar beneden in 2014 bij de Faculteit der Geneeskunde: daar ligt het aantal studiepunten een stuk lager dan in de andere jaren. Verder worden gemiddelde de minste studiepunten gehaald bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid en de meeste studiepunten bij de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica[31].

Figuur 7.7: Gemiddeld aantal studiepunten in het eerste jaar naar faculteit en cohort

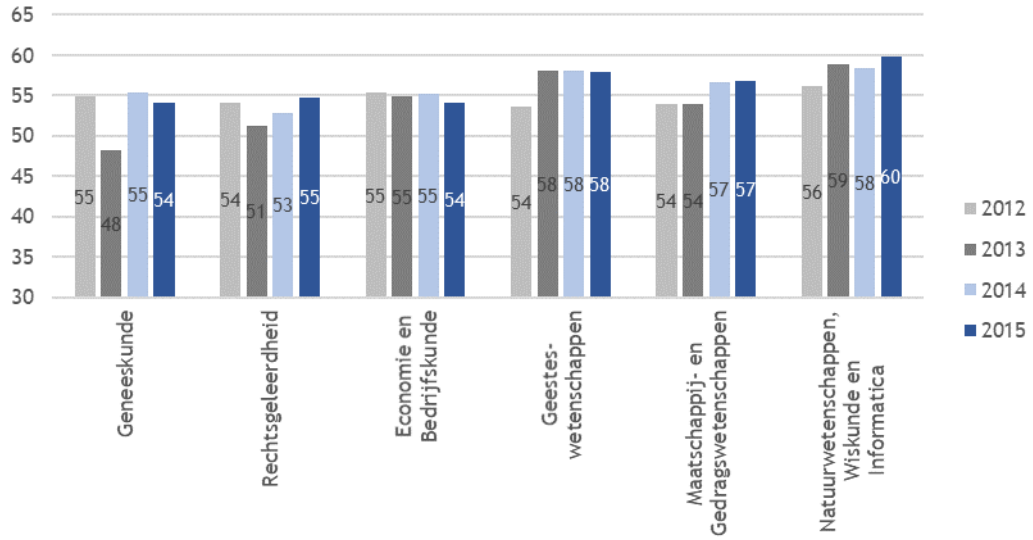

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1)

Om na te gaan of het lage aantal studiepunten bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid verklaard kan worden door het aantal uitvallers toont figuur 7.8 het gemiddeld aantal studiepunten in het eerste jaar *zonder* de uitvallers. Net als in de figuren 7.4 t/m 7.6 vallen ook in figuur 7.8 de aantallen behaalde studiepunten vanzelfsprekend hoger uit als we alleen de doorstudeerders beschrijven. In figuur 7.8 lijken de grote verschillen tussen faculteiten te verkleinen: het lage aantal studiepunten uit figuur 7.7

31 Een deel van de studenten bij FNWI volgt een 'dubbele bachelor' waardoor zij meer dan 60 ects in een jaar kunnen halen. Hetzelfde geldt voor studenten - bij alle faculteiten - die al in het eerste studiejaar aan honoursprogramma's deelnemen en daardoor meer dan 60 studiepunten kunnen halen. Dat neemt allemaal niet weg dat deze studenten in het betreffende studiejaar werken voor deze studiepunten en dus daadwerkelijk bovengemiddeld meer studiepunten kunnen halen.

bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid lijkt daarom met name te komen door het hoge percentage uitvallers (zie ook figuur 7.12 verderop).

Figuur 7.8: Gemiddeld aantal studiepunten in het eerste jaar naar faculteit en cohort, zonder uitvallers[30]

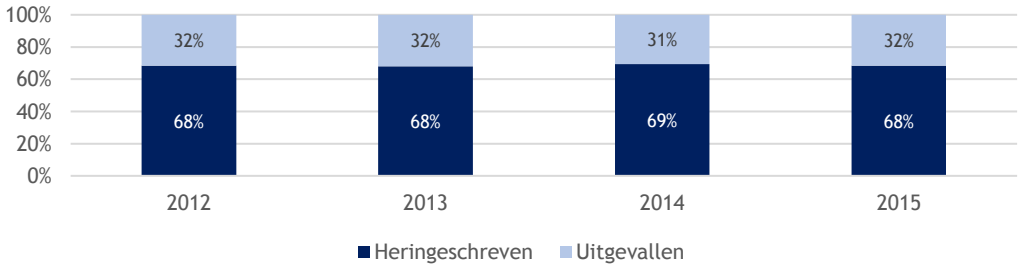

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1)

7.4 Resultaten: studieuitval

Het percentage uitvallers[32] na het eerste jaar, en daarmee ook het aandeel herinschrijvers, blijft over de jaren heen stabiel: er zijn geen significante verschillen tussen de cohorten 2012 t/m 2015 (figuur 7.9).

Figuur 7.9: Uitvallers naar cohort (%)

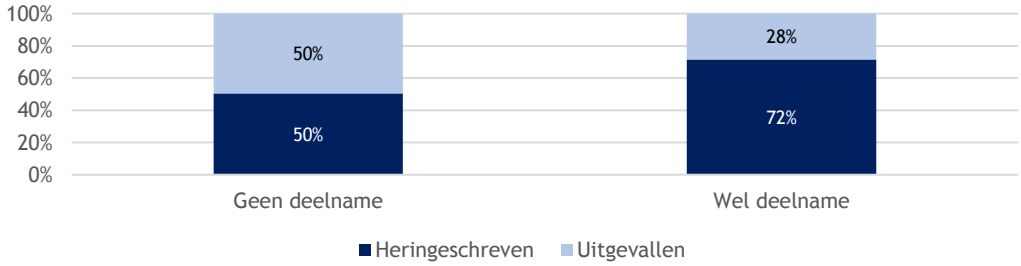

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1, de analyse is gemaakt op basis van vergelijking 1 zoals beschreven in paragraaf 7.2)

Echter, analyse laat zien dat studenten die niet hebben deelgenomen aan matching significant vaker uitvallen dan studenten die wel hebben deelgenomen aan matching (figuur 7.10).

32 Herinschrijvers zijn gedefinieerd als studenten zonder uitschrijfdatum in het eerste jaar en met een herinschrijving bij dezelfde opleiding in het tweede jaar. Studenten die wel een uitschrijfdatum hebben, of die juist geen herinschrijving hebben bij dezelfde opleiding in het tweede jaar, worden gelabeld als uitvaller.

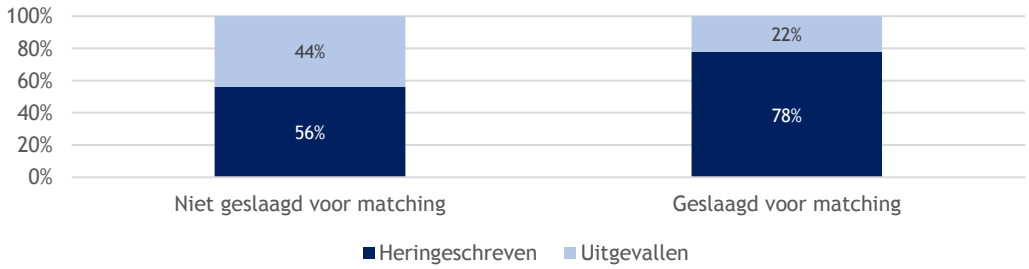
Figuur 7.10: Uitvallers naar deelname matching (%; cohorten 2014 en 2015)

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1, de analyse is gemaakt op basis van vergelijking 2 zoals beschreven in paragraaf 7.2)

Daarnaast laat analyse zien dat studenten die naar aanleiding van de matchingprocedure een positief advies hebben gekregen minder vaak uitvallen dan studenten die een negatief advies hebben gekregen (figuur 7.11).

Figuur 7.11: Uitvallers naar uitslag matching (%; cohorten 2014 en 2015)

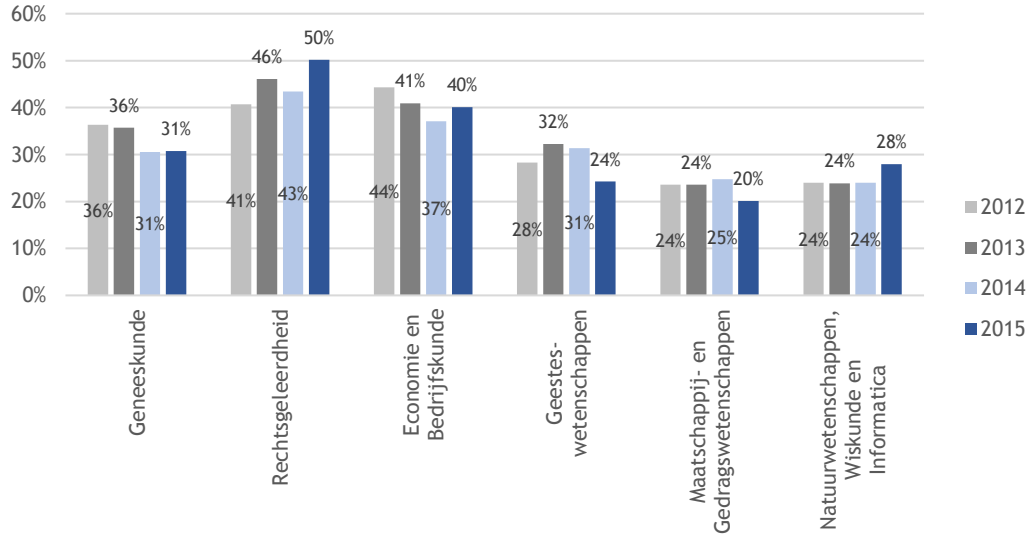

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1, de analyse is gemaakt op basis van vergelijking 3 zoals beschreven in paragraaf 7.2)

Uitvallers per faculteit

De uitval fluctueert per faculteit, maar niet zozeer per jaar binnen een faculteit. Alleen de Faculteit der Geneeskunde (i.c. opleiding Medische Informatiekunde) laat een stabiele daling zien van het aandeel uitvallers (van 36% naar 31%). De uitval is gemiddeld het hoogst bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid en het laagst bij de Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen.

Figuur 7.12: Uitvallers naar faculteit en cohort (%)

7.5 Conclusie

De analyses laten zien dat het gemiddeld aantal behaalde studiepunten in het eerste jaar hoger ligt in de cohorten met matching dan in de cohorten zonder matching. Daarbij is het aantal studiepunten hoger onder deelnemers aan matching dan onder niet-deelnemers. Van de deelnemers scoren studenten met een positief advies significant beter dan studenten met een negatief advies. Echter, zodra uitvallers niet mee worden genomen in deze analyses, omdat deze logischerwijs ook minder studiepunten behalen, worden de resultaten anders: het aantal studiepunten lijkt gemiddeld per cohort significant toe te nemen, totdat deze stabiliseert in 2015 ten opzichte van 2014. Daarnaast laten de resultaten zien dat niet-deelnemers aan matching meer studiepunten behalen dan wel deelnemers. Dit is het tegenovergestelde resultaat van wat verwacht zou worden. Wel in de lijn der verwachting ligt het resultaat dat van de deelnemers de studenten met een positief advies meer studiepunten behalen dan de studenten met een negatief advies.

Het aantal uitvallers blijft over de jaren heen stabiel: er lijkt geen samenhang te zijn met de invoering van matching. Wel laten de analyses zien dat deelnemers aan Matching minder vaak uitvallen dan niet-deelnemers. Bovendien vallen studenten met een positief advies minder vaak uit dan studenten met een negatief advies.

De resultaten lijken aan te tonen dat de invoering van matching zelf tot nu toe weinig samenhangt met de studievoortgang en het studiesucces. Echter, deelname aan matching lijkt te lonen: deze studenten scoren na het eerste jaar over het algemeen beter dan studenten die niet deelnemen aan matching. Deze niet-deelnemers hebben waarschijnlijk gematcht bij een andere opleiding. Dit kan betekenen dat de studie die ze nu volgen dus ook niet hun eerste keuze was, wat een mogelijke verklaring is voor minder goede resultaten. De deelnemers hebben aan de andere kant juist hun keuze bevestigd door deel te nemen aan matching.

Ook lijkt de methode van matching een succes: gezien de studievoortgang en het studiesucces lijkt matching goed onderscheid te maken tussen studenten die meer of minder succesvol de studie zullen doorlopen. Studenten met een positief advies doen het beter dan studenten met een negatief advies die toch starten met de opleiding. Deze verschillende resultaten tussen geslaagden en niet-geslaagden zouden echter ook een gevolg kunnen zijn van de matching: geslaagden worden bevestigd in hun keuze terwijl niet-geslaagden de boodschap krijgen dat ze hun keuze nog een keer moeten heroverwegen. Dit

zou kunnen leiden tot onzekerheid onder niet-geslaagden en een self-fulfilling prophecy dat ze inderdaad niet goed matchen bij de opleiding en dus slechter presteren.

8 Interviews

8.1 Inleiding

Reflectie op de evaluatie met belangrijke actoren is een belangrijk onderdeel in het plaatsen van de onderzoeksresultaten in de juiste context en geeft een belangrijke verdieping aan de interpretatie en duiding van de gegevens. In de volgende stap van de evaluatie hebben wij daarom samen met een aantal betrokkenen gereflecteerd op de in de eerdere delen verkregen inzichten. Hierbij komen de volgende vragen aan bod:

1. In hoeverre is matching in de ogen van de betrokkenen effectief en waaruit blijkt dat?
2. Tegen welke problemen zijn betrokkenen aangelopen tijdens de implementatie en hoe zijn deze opgelost of is hiermee omgegaan?
3. Hoe tevreden is men over UvA Matching? In hoeverre wil men de matching of elementen hieruit herzien en waarom?
4. Wat zijn de waargenomen kosten en baten van UvA Matching? Is het de moeite waard (waarom wel/niet)?
5. Hoe kijken betrokkenen aan tegen de resultaten uit de kwantitatieve evaluatie? Kunnen zij zich hierin vinden? Wat zijn volgens hen mogelijke verklaringen voor al dan niet gevonden effecten?
6. Welke volgende stappen achten betrokkenen noodzakelijk in de context van matching en waarom?

In de eigen evaluaties en enquêtes van de UvA zijn de ervaringen en oordelen van deelnemende studenten en betrokken medewerkers al ruim vertegenwoordigd. Deze zijn daardoor voor een groot deel al aan bod gekomen in de voorgaande hoofdstukken. Een interessante aanvulling op de bestaande enquêtes en peilingen is om docenten en medewerkers te interviewen, die niet direct bij matching betrokken waren, maar wel kunnen beoordelen welke kosten en welke opbrengsten herkenbaar zijn in hun onderwijs. In het kader van deze evaluatie zijn daarom de volgende personen benaderd voor een reflectie op de mogelijke effecten van matching, namelijk:

1. Per faculteit één opleidingsdirecteur of -coördinator, die vanuit zijn/haar perspectief een meer overkoepelend beeld kon geven van de voor- en nadelen van matching voor hun opleiding en faculteit.
2. Daarnaast is één interview met een groep docenten gevoerd. Zij hebben juist meer vanuit hun directe, persoonlijke ervaringen op UvA Matching gereflecteerd.

In de gesprekken is de methode van het semigestructureerd interview toegepast, waarbij de onderwerpen van de gesprekken van tevoren zijn vastgelegd in een interviewleidraad. Deze leidraad is vormgegeven op basis van de informatie uit de evaluatie uit het eerste deel van dit onderzoek en bevatte de hierboven beschreven thema's en vragen. De interviews waren semigestructureerd: de leidraad vormde wel duidelijk het kader van de interviews, maar bepaalde niet geheel het verloop ervan, zodat in elk gesprek ruimte was voor verschillende accenten en eigen invulling. Het groepsgesprek met docenten vond plaats op locatie bij de UvA, de gesprekken met de opleidings- en onderwijsdirecteuren vonden telefonisch plaats.

Het spreekt vanzelf dat een serie gesprekken met vijf directeuren en vijf docenten *nooit representatief* kan zijn voor de opvattingen van wetenschappelijk personeel en/of directeuren, maar de interviews kunnen wel interessante voorbeelden geven van hoe de ervaringen met en de visie op UvA Matching kunnen zijn en een indicatie geven van hoe docenten en directeuren vanuit verschillende faculteiten en opleidingen tegenover matching staan.

8.2 Docenten

In totaal hebben vijf docenten deelgenomen aan het groepsinterview, waarvan er één wat later aan is geschoven. De deelnemers waren afkomstig van de volgende faculteiten en opleidingen: FNWI (Informatiekunde), FGW (Italië studies), FEB (Economie) en FMG (Child development & education en Communicatiewetenschappen). Hieronder worden de uitkomsten van het interview aan de hand van de centrale onderzoeksvragen weergegeven.

In hoeverre is matching effectief en waaruit blijkt dat?

Wat betreft de baten zien de meeste docenten de realistische ervaring van wat studenten binnen de opleiding mogen verwachten als de belangrijkste opbrengst van de UvA-matching. Studenten krijgen hierdoor een beter beeld van de opleiding, ook van de minder mooie en moeilijke onderdelen. De docenten (op één na) zien de matching dan ook niet als een wervingsinstrument. Studenten moeten juist door de ervaring gestimuleerd worden hun keuze bij te stellen. Een van de docenten heeft in het kader van een intern onderzoek vast kunnen stellen dat vijf procent van de studenten die zich oorspronkelijk wilden inschrijven bij de opleiding afzien van inschrijving op basis van hun deelname aan matching. Hierbij was enkel de realistische ervaring doorslaggevend voor het bijstellen van de keuze. Er was in dit experiment geen sprake van een toets of advies.

Een andere docent constateert dat juist studenten die niet hebben deelgenomen aan de matching sneller uitvallen. Tegelijkertijd ziet deze docent echter ook dat de totale uitval afneemt en dat er een verandering in de samenstelling van de groep inschrijvers heeft plaatsgevonden. Dit maakt het lastig de waargenomen veranderingen enkel met matching in verband te brengen. Ook een andere docent vindt het moeilijk om verbanden te leggen tussen matching en uitval of studiesucces. Bij zijn opleiding is in dezelfde periode ook het hele opleidingsprogramma aangepast. Hij ziet als effect wel dat meer druk is komen te liggen bij de student die zich hierdoor meer bewust is van het feit dat een goede keuze belangrijk is en een slechte keuze kostbaar.

Tegen welke problemen lopen docenten aan bij de uitvoering? Wat zijn de kosten van de matching?

De docenten wijzen drie aspecten aan die in hun ogen problematisch zijn voor de uitvoering of het bereiken van de doelstellingen van matching. Ten eerste constateren zij dat studenten soms inschrijven voor matching bij een andere opleiding dan die ze graag willen volgen. Vaak zijn hier praktische redenen voor, namelijk dat het tijdstip van matching beter te combineren is met hun privé-plannen. Het verplichte karakter maakt dat studenten dan bij een andere opleiding de matching gaan volgen. Sommige docenten weten dat ook van hun studenten en zouden op dat moment soms graag willen afwijken van de vaste procedure en de student tegenmoet willen komen. De procedures en mogelijkheden om voor individuele studenten af te mogen wijken van de centraal vastgelegde lijnen blijken echter onduidelijk.

Ten tweede vangt een aantal docenten signalen op dat de studenten de toets niet serieus maken, wellicht omdat zij zich er bewust van zijn dat hier geen consequenties aan verbonden zijn. Bij sommige opleidingen wordt de toets ook zeer slecht gemaakt. Bij andere opleidingen juist heel goed. De precieze oorzaken hiervoor zijn onduidelijk.

Het laatste aspect dat docenten problematiseren betreft de waargenomen tijdsinvestering. Deze verschilt per perspectief en opleiding. Een docent en matchingscoördinator aan een kleine opleiding ervaart de belasting als zeer hoog. Voor een relatief klein aantal studenten moet een heel matchingprogramma worden opgezet en onderhouden. Dit vraagt veel extra inzet van een kleine docentenpool die ook door de voorlichtingsdagen en andere extra curriculaire activiteiten al veel druk ervaart. Ook bij andere opleidingen ervaren docenten extra druk door de matching. Weliswaar past het qua netto werktijd binnen de reguliere onderwijsbelasting, maar valt de matching doorgaans in een drukke periode of een periode waarin veel personeel niet aanwezig is (bijvoorbeeld door vakantie of

congresbezoek). Bij sommige opleidingen is hierdoor al overgestapt op het verzorgen van webcolleges in plaats van bijeenkomsten op locatie.

Vooral het opzetten en beoordelen van de realistische toets kost hierbij volgens sommigen veel energie, en dat is nog moeilijker op te brengen als twijfel bestaat over bij de opbrengst van de toets. Doordat de toetsuitslag geen consequenties heeft voor toelating tot de opleiding, zien de docenten veel verschillen in hoe serieus de toets door studenten wordt genomen. Bij een aantal opleidingen ziet men hele lage scores op de toets, wat volgens de docenten laat zien dat studenten de toets niet serieus nemen en zich hier dan ook niet voldoende voor inzetten. In dat geval vormt de toets eigenlijk niet de beoogde realistische onderwijservaring. Terwijl twee van de aanwezige docenten de toets daardoor het liefst helemaal zouden willen afschaffen, zijn de anderen van mening dat het maken van de toets zelf toch een belangrijke ervaring voor de student is, ongeacht of er een consequentie aan verbonden is.

Hoe tevreden zijn docenten over UvA Matching?

Docenten ervaren de matching overall wel als een positief initiatief en zien ook veel positieve neveneffecten. De meeste studenten zijn enthousiast over de matching en de opleiding heeft de kans om al voor de poort in contact te komen met de aankomende studenten. De docenten zien bij matching ook andere studenten dan bij de introductie- en bij de voorlichtingsdagen. Op de matching komt vooral een groep die de intentie heeft om daadwerkelijk aan de opleiding te beginnen. Bij de voorlichting is de groep nog zoekende. Alle docenten zijn het erover eens dat matching een goede manier is om studenten wat intensiever en realistischer de sfeer te laten beproeven dan bij een introductiedag. Hier zijn alle aanwezige docenten tevreden over.

Desondanks vindt een aantal docenten de matching erg zwaar ingestoken voor een instrument waar uiteindelijk niet veel consequenties aan vastzitten. Men vindt dat de matching wat lichter ingestoken moet kunnen worden vanuit de opleiding. Er is hier onder de docenten wat onduidelijkheid te bespeuren over wat wel en niet is voorgeschreven door het centrale beleid en hoe groot de ruimte is voor eigen invulling.

Wegen de kosten op tegen de baten van UvA Matching?

Wat betreft de balans tussen kosten en baten lopen de meningen van de docenten in beginsel sterk uiteen. Waar drie docenten aangeven tevreden te zijn over de opbrengsten en een enkele docent de matching zelfs nog zou willen uitbreiden met persoonlijke gesprekken voor studenten met een negatieve uitslag, vinden twee andere docenten de kosten niet opwegen tegen de opbrengsten. Vooral de toets wordt als zeer arbeidsintensief ervaren. Aangezien de mening leeft dat de toets door veel studenten ook niet serieus worden genomen, wordt de wens geuit dit onderdeel te beperken, bijvoorbeeld door het schrijven van een korte essay of maken van een kleine toets op de dag zelf. Hierdoor kan wel de ervaring worden opgedaan, maar wordt niet de indruk gewekt dat de toets bepalend is terwijl hij dat in feite niet is. Ook zal matching hierdoor minder arbeidsintensief worden en daardoor beter in balans. In dit laatste voorstel kunnen zich ook twee andere docenten vinden, die vooral de ervaring en niet zozeer de uitslag als werkend bestanddeel van de matching beschouwen.

8.3 Opleidings- en onderwijsdirecteuren

Telefonisch werden afzonderlijke gesprekken gevoerd met opleidings- of onderwijsdirecteuren vanuit vijf faculteiten, te weten FdR (Amsterdam College of Law), FEB (College of Economics & Business), FNWI (Natuur- en Sterrenkunde), FGW (Europese Studies) en FMG (Political Science).

Eigen keuzes opleiding? Of veranderingen na invoering?

Bij sommige directeuren lijkt er enige onduidelijkheid te zijn over hoe strikt het UvA-brede format door de opleidingen gevolgd moet worden. Voorgeschreven is dat elke opleiding een onderwijsdag op locatie

organiseert, een huisopdracht meegeeft (bv. zelfstudie), een toets afneemt en ten slotte een advies uitbrengt op basis van de toetsuitslag. Mogelijkheden voor eigen keuzes worden enerzijds gezocht in de uitwerking van deze vaste activiteiten, en anderzijds in het toevoegen van extra, eigen elementen.

Wat de eigen invulling binnen het format betreft, wordt UvA Matching wel eens als een keurslijf ervaren. Zo wilde een opleiding het matchingsadvies terugkoppelen zonder expliciet cijfers te vermelden, maar werd dit niet toegestaan.
Soms lijkt eenduidigheid te ontbreken over wat het UvA-format voorschrijft en wat niet. Zo lijkt bijvoorbeeld onduidelijk of de afsluitende toets – net als de onderwijsdag - ook op locatie moet worden georganiseerd, of dat dit evengoed online kan worden afgenomen. In ieder geval zijn er al opleidingen die dit volledig digitaal organiseren, terwijl andere overwegen om dit te gaan doen 'als dat is toegestaan'.

Het uitbreiden van Matching met eigen activiteiten lijkt veelvuldig voor te komen. Extra activiteiten die in de gesprekken werden genoemd zijn bijvoorbeeld het laten schrijven van een motivatiebrief door studenten, een extra taaltoets voor specifieke doelgroepen, een wiskundetoets voorafgaand aan matching of een intakeformulier na de matching om risicostudenten op te sporen. Ook gaf een opleiding aan dat het matchingsadvies niet alleen wordt gebaseerd op de matchingstoets, maar tegelijk ook op vwo-cijfers. Voor zover de onderzoekers bekend, is het de opleidingen toegestaan om méér te doen dan alleen de vaste Matchingsonderdelen. Toch meent een enkele directeur dat het aanbieden van een extra activiteit 'illegaal' is.

In de gesprekken kwamen ook enkele bijstellingen ter sprake die sinds de invoering van Matching zijn toegepast. Zo werd bij een opleiding naar aanleiding van tegenvallende oordelen van studenten een massaal hoorcollege vervangen door werkcolleges in kleine groepen. Twee andere opleidingen maakten Matching juist minder intensief, bijvoorbeeld door het aantal bezoekdagen of matchingscolleges terug te brengen, minder huiswerk op te geven en/of Matching minder streng te maken.

Beoogde opbrengsten

Alle vijf de directeuren noemen drie beoogde opbrengsten van Matching: studenten zich een beter, realistisch beeld laten vormen van de opleiding, waardoor zij een gefundeerde en weloverwogen keuze kunnen maken, waardoor de uitval af moet nemen. Daarbij legt de een in het gesprek meer nadruk op het verminderen van uitval, terwijl een ander vooral de goede beeldvorming beklemtoont.

Samenhangend met het maken van een betere studiekeuze worden ook als beoogde opbrengsten genoemd dat studenten hun keuze eerder maken – dat wil zeggen, niet pas in het midden of eind van de zomer – en dat de opleidingen eerder zicht krijgen op de omvang van de instroom in het nieuwe studiejaar.

De meningen zijn niet unaniem over de vraag in hoeverre deze opbrengsten zijn gerealiseerd. Wat het verlagen van de uitval betreft, constateren drie van de vijf directeuren ronduit dat de uitval *niet* is gedaald, één directeur denkt dat ook maar houdt een kleine slag om de arm ('hooguit een klein effect, lijkt het') en één directeur zegt hierover geen harde gegevens te hebben maar heeft wel de indruk dat de uitval terugloopt en het rendement stijgt.

Wat het vormen van een realistischer beeld van de opleiding betreft en het maken van een meer weloverwogen keuze, trekken de vijf directeuren wel dezelfde conclusies. Enerzijds zijn er gemotiveerde studiekiezers die actief deelnemen aan Matching. Zij zijn positief over Matching, krijgen een (nog) beter beeld van de opleiding en worden bevestigd in de studiekeuze die ze al gemaakt hadden. Maar anderzijds is er ook een groep 'slechte kiezers' of 'eigenwijze studenten' die zich minder serieus inzet bij Matching en zich ook niets aantrekt van een negatief advies. Ook uit de

studentenenquêtes kwam naar voren dat studenten bij een negatief advies toch hun keuze niet aanpassen.

Andere opbrengsten

Tegelijkertijd worden er wel andere opbrengsten gerealiseerd, die niet of minder expliciet waren beoogd. Door Matching krijgen studenten een extra voorbereiding op de studie (los van beïnvloeding van de keuze) en ook ontstaat er groepsvorming onder de studenten al vóór het begin van de studie.

Matching kan ook onbedoeld wervend gaan werken, vindt één directeur. 'Of je wilt of niet, dat sluipt er gewoon in.' De Matchingsdag wordt als het ware een extra proefstudeerdag. Niet alle deelnemers hebben op het moment van Matching al hun keuze bepaald; in plaats van het toetsen van een reeds gemaakte keuze wordt Matching zo een nieuwe vorm van oriëntatie. En juist dóór het aanbieden van Matching na de aanmelding, wordt de aanmelding zelf minder serieus.

Een meer specifieke opbrengst bij een opleiding die in het Nederlands en in het Engels wordt aangeboden, is dat niet alleen de keuze voor de inhoud van de opleiding, maar ook voor de taalvariant nu bewuster wordt gemaakt. Na Matching kiezen studenten vaker voor de Nederlandse variant en dat is een belangrijke opbrengst.

Kosten

Tegenover de opbrengsten staan aanzienlijke kosten en investeringen. De directeuren noemen het beslag dat op de docenten wordt gelegd, de personele inzet voor het ontwikkelen en het nakijken van de toetsen, het uitbrengen van de adviezen, administratie en ICT, zaalhuur, lunches en het extra inhuren van studentassistenten om op de Matchingsdag met kleinere groepen te kunnen werken.

Extra belastend voor de opleidingen kan daarbij zijn dat bijvoorbeeld voor het onderwijs op de Matchingsdag vaak specifieke docenten worden gevraagd met een goede band met jonge studenten, die daarom ook al veelvuldig worden ingezet in de voorlichting en in de propedeuse. En ook zijn de periodes waarin Matching wordt aangeboden sowieso al druk, met name juni en augustus.

De meeste directeuren ervaren deze investeringen als hoog. Een directeur merkt op dat Matching in deze vorm nog meer kost dan de voorlichting zelf. Slechts één directeur vindt matching 'niet zo duur'.

In de gesprekken is ook gevraagd of Matching nog andere 'kosten' met zich meebrengt, in de zin van onvoorziene nadelen of ongewenste effecten. Die lijken er niet te zijn. Als voorbeeld is door de onderzoekers genoemd dat een verplichte, intensieve Matching studenten ertoe zou kunnen bewegen bij voorbaat een andere universiteit te kiezen – een zorg die bij de invoering van Matching aan de UvA nog bestond – maar deze zorg werd in de gesprekken met de directeuren niet herkend.

Balans

De kernvraag in deze evaluatie en ook in de gesprekken met directeuren is dan of de – beoogde en niet beoogde – opbrengsten van Matching opwegen tegen de kosten die worden gemaakt. Ook deze vraag wordt op uiteenlopende manieren beantwoord. In volgorde van negatief naar positief konden als conclusies worden opgetekend: 'nee', 'niet helemaal', 'dat weet ik niet', 'een gematigd ja' en ten slotte 'ja'. De mate waarin de directeuren negatief of positief antwoorden, hang direct samen met hun inschatting van de gerealiseerde opbrengsten. Daar moet bij worden aangetekend dat de directeur die het duidelijkst 'ja' antwoordde, dit niet deed omdat de uitval door Matching zou dalen, maar vanwege de beter gefundeerde keuze die studenten na Matching maken voor de hier al eerder genoemde Engelse of Nederlandse variant van de opleiding.

Knelpunten

Alle vijf directeuren zijn het er over eens dat Matching alleen werkt als studenten er serieus aan deelnemen en zich voldoende inzetten. En alle vijf signaleren ze dat een substantieel deel van de aanmelders dat niet doet, terwijl dát juist de groep is die Matching het hardst nodig heeft. 'Ze gooien er met de pet naar.' Dit gebrek aan inzet kan verschillende oorzaken hebben. Een factor die meespeelt is natuurlijk dat deelnemers beseffen dat de uitslag van de Matchingstoets en het advies niet bindend zijn en er dus voor hen niet echt iets op het spel staat. 'Of het advies positief is of negatief, de keuze blijft aan u. Dat is een rare boodschap.' In combinatie met de verplichte deelname en het moment waarop Matching plaatsvindt – in juni na de eindexamens – is dat niet bevorderlijk voor de inzet.

'Het is een vreemd instrument. Je wilt eigenlijk selecteren, maar in een politieke context waarin dat niet mag. Wel een toelatingsinstrument, maar tegelijk brede toegankelijkheid. Dus gebruiken we een hybride vorm die wat drempels opwerpt zonder dat het elitair wordt. Een soort VVD-instrument in een PvdA-context.'

Vier van de vijf directeuren wijzen spontaan op een ander belangrijk knelpunt dat hiermee samenhangt: een deel van de studenten doet Matching bij een andere opleiding dan waarvoor zij zich inschrijven. Deels zijn dit studenten die na (serieuze) matching elders afzien van die betreffende opleiding en daarna een nieuwe keuze maken voor een opleiding waarvoor dan geen gelegenheid meer bestaat tot matchen voor de start van de studie. De late matchingsronde in augustus is immers vervallen. Maar deels ook zou het studenten betreffen die 'strategisch matchen' bij een opleiding waarvoor zij eigenlijk geen serieuze belangstelling hebben. Bijvoorbeeld als de datum van Matching bij de voorkeursstudie ongelegen valt en zij daarom maar bij een andere opleiding deelnemen die op een beter moment valt. Of wanneer studenten deelnemen aan een vroege matching in februari bij om het even welke opleiding, omdat zij weten dat zij daardoor zonder verdere verplichtingen kunnen inschrijven bij een andere, of nog te bepalen, opleiding naar keuze.

Hoe dan ook vinden de directeuren dat Matching niet kan werken, als studenten dat bij de opleiding van inschrijving niet hoeven te doen omdat ze het al elders hebben gedaan. Enerzijds vindt men het 'heel slap' dat op deze manier een 'vreemde zij-instroomroute' wordt gecreëerd. Maar anderzijds is het de vraag wat verplicht matchen bij de opleiding van inschrijving dan voor consequentie moet hebben als een aanmelder afziet van de eerste 'gematchte' opleiding. Want voor een extra matchingsronde in augustus lijken de betrokkenen niets te voelen.

'Een instrument dat iets zegt, niet een instrument dat iets doet'

In de loop van het gesprek zijn aan de directeuren ook enkele voorlopige conclusies voorgelegd uit onder andere de kwantitatieve evaluatie uit dit project, om hun reactie daarop te horen. Die conclusie is dat:

1. Studenten met een positief Matchingsadvies vaker studiesucces hebben dan studenten met een negatief advies (in termen van meer behaalde studiepunten en minder uitval),
2. Dat ook in het algemeen studenten die deelnemen aan UvA Matching bij de opleiding waarvoor zij inschrijven – ongeacht het advies dat zij krijgen – vaker studiesucces hebben dan studenten die (daar) niet deelnemen,
3. Maar dat tegelijkertijd de totale uitval bij de UvA niet afneemt.

Een van de respondenten vat deze conclusies treffend samen in de uitspraak: 'Matching is dus wel een instrument dat iets zegt, maar niet een instrument dat iets doet.'

De drie observaties van de onderzoekers worden door de directeuren uiteengelegd in drie problemen. Twee daarvan werden hiervoor al genoemd. Ten eerste is een probleem dat het Matchingsadvies wel degelijk een zekere voorspellende waarde heeft, en dat dit ook vaak in de adviezen zelf wordt benadrukt, maar dat desondanks veel studenten met een negatief advies zich hier niets aan gelegen

laten liggen. Ten tweede functioneert de huidige Matching niet, als studenten kunnen inschrijven bij een opleiding waar zij niet aan Matching hebben deelgenomen, zolang zij dat maar wel bij een andere opleiding hebben gedaan.

Maar een derde probleem is meer een vraagstuk voor de directeuren en onderzoekers. Als studenten die deelnemen aan Matching (bij de opleiding van inschrijving) minder vaak uitvallen, en tegelijkertijd het merendeel van de eerstejaars aan Matching deelneemt, hoe is het dan mogelijk dat de uitval niet daalt?

De verklaring hiervoor kan op twee manieren worden gezocht. De ene verklaring is dat Matching wel degelijk een positief effect heeft op het voorkomen van studieuitval, maar dat tegelijkertijd andere factoren de uitval vergroten en daardoor het effect teniet doen. Zo zou – in theorie – de invoering van meer en strengere BSA's de uitval kunnen vergroten, waardoor in combinatie met UvA Matching het netto effect is dat de uitval min of meer stabiel blijft.

De andere verklaring is dat het verschil in uitval tussen deelnemers en niet-deelnemers aan Matching niet het gevolg is van de uitwerking die Matching op deelnemers heeft, maar slechts een selectie-effect is. Dit is mogelijk als door de procedures bij de UvA juist de studenten met een hoger uitvalrisico de deelname aan Matching kunnen vermijden.

Relevante ontwikkelingen

Een relevante ontwikkeling die de meeste directeuren noemen, is de toename van het aantal internationale studenten én de ontwikkeling van matching voor deze doelgroep. Deelname aan de reguliere matching is voor deze doelgroep doorgaans niet mogelijk, in ieder geval doordat zij tijdens de Matching nog niet in Nederland verblijven, maar ook – ten minste in het geval van één van de directeuren die wij spraken – door hun enorme aantal. De oplossing is dat voor deze studenten een online variant van Matching wordt ontwikkeld die zo goed mogelijk de Matching op locatie benadert: met webcolleges, videoclips, onderwijsmateriaal en een online examen.

Bij zowel de UvA als andere universiteiten is er een toename van selecterende bachelors. Dit brengt volgens sommigen het risico met zich mee dat de 'topgroep' kiest voor zo'n selecterende bachelor, en dat opleidingen zonder selectie dan de 'tweede garnituur' moeten opvangen. In die context wordt Matching extra belangrijk om kansloze aanmelders tijdig voor een verkeerde keuze te behoeden.

Uiteindelijke voorkeur / advies

Om de vraag naar de balans tussen opbrengsten en kosten nog concreter te maken, is in elk interview ook gevraagd welk advies de directeuren zouden willen uitbrengen aan de stuurgroep of het college, als hen dat zou worden gevraagd. Doorgaan met Matching in de huidige of in een alternatieve vorm? We noemen hieronder kort een aantal alternatieven dat in de gesprekken de revue passeerde.

- Huidige vorm behouden: Eigenlijk voelt slechts één van de vijf directeuren hiervoor. Nog liever zou deze Matching nog uitbreiden met gesprekken, om zo ook meer aandacht aan motivatie te kunnen besteden, maar dit wordt organisatorisch niet realiseerbaar geacht.
- Advies bindend maken: In feite wordt de procedure dan gelijk als bij decentrale selectie. Een directeur zou hier voorstander van zijn en één houdt het in overweging. Maar weer een andere voelt er juist niets voor omdat hij vreest dat de toegankelijkheid dan in gevaar komt, juist voor studenten die wat moeilijker 'landen' in de opleiding.
- Deels online: Sommige opleidingen bieden nu reeds de Matchingstoets online aan. Dat vermindert de belasting voor zowel opleiding als studenten. In geen van de gesprekken is een voorkeur of eis uitgesproken om per se de toets op locatie in te laten vullen.
- Volledig online: Nu de opleidingen toch al voor internationale studenten online Matching ontwikkelen, is de gedachte dat dit ook voor de binnenlandse studenten kan worden aangeboden.

De meningen hierover zijn verdeeld: één directeur geeft aan dat zij dit voorstel al aan de stuurgroep hebben voorgelegd. Een andere ziet er niets in omdat juist Matching op locatie de essentiële realistische onderwijservaring biedt; online Matching is dan uitsluitend een noodoplossing voor wie een bezoek niet mogelijk is. Nog een andere directeur zou online Matching combineren met een aanvullende eis: verplichte deelname aan proefstuderen.

- Proefstuderen als voorwaarde: Dit idee werd in twee gesprekken geopperd. Voortzetting van de huidige intensieve Matching wordt 'financieel niet redelijk' gevonden, omdat de doelen niet gehaald worden. Maar omdat de ervaring op locatie wel van belang is, zou daarom als voorwaarde voor inschrijving kunnen worden gesteld dat studenten ten minste eenmaal hebben deelgenomen aan een intensievere voorlichting op locatie, namelijk proefstuderen, meeloopdag of 'student voor een dag'. Een directeur doet dit voorstel in combinatie met het volledig online aanbieden van UvA-Matching na de aanmelding. Een andere combineert de verplichting tot proefstuderen met het afnemen van een intake-vragenlijst.
- Verplicht matchen bij de opleiding van inschrijving: Zoals eerder beschreven in deze paragraaf zijn de directeuren duidelijk van mening dat Matching niet kan werken, als studenten dat bij de opleiding van inschrijving niet hoeven te doen omdat ze het al elders hebben gedaan. Maar tegelijkertijd stelt geen van de directeuren voor om daarom Matching weer verplicht te stellen bij de opleiding van inschrijving. De consequentie daarvan is namelijk dat voor studenten die na hun eerste Matching van gedachten veranderen en bij een andere opleiding willen inschrijven, in de gelegenheid gesteld moeten worden om bij die andere opleiding alsnog aan Matching deel te nemen. En niemand voelt er voor om (opnieuw) in augustus een complete Matchingsronde aan te bieden.
- Wel toets, maar bepaalt niet het advies: Net als bijvoorbeeld bij de Universiteit Utrecht kan een toets worden aangeboden als onderwijservaring, zonder dat hier een-op-een een advies op wordt gebaseerd.
- Intake/vragenlijst: Dit alternatief komt in verschillende vormen voorbij. Enerzijds als aanvulling op de huidige Matching, om nog beter risicostudenten te kunnen onderscheiden (en zo wordt het ook nu al in praktijk gebracht). Het is de voorkeur van één directeur om juist zo'n intake tot kern van de UvA-studiekeuzecheck te maken, als vervanging van de huidige intensiever Matching. Maar een andere directeur wijst deze optie juist van de hand, vanwege het belang van de ervaring op locatie.
- BSA aanscherpen: Een hoge, strenge norm voor het Bindend Studie Advies wordt wel genoemd als alternatief voor Matching omdat er een selecterend effect van uit kan gaan op studiekiezers, maar eigenlijk is het dat niet omdat de verkeerde inhoudelijke keuze er niet door voorkomen kan worden. Het BSA wordt een belangrijk instrument gevonden, en meerdere directeuren zouden graag zien dat het ook weer ingesteld kan worden ná het eerste studiejaar. Over de hoogte van de norm verschillen de meningen; de een zou de norm graag verder verhogen, terwijl de ander juist de ruimte wil bieden aan studenten die 'wat minder vlot starten'.
- Persoonlijke gesprekken: Dit alternatief wordt eigenlijk door niemand serieus voorgesteld. De voordelen worden wel gezien, maar het wordt onuitvoerbaar geacht.

8.4 Conclusie

Een serie gesprekken met vijf directeuren en vijf docenten kan vanzelfsprekend geen representatief beeld geven van de opvattingen van wetenschappelijk personeel en/of directeuren. De interviews kunnen wel interessante voorbeelden geven van ervaringen met en de visie op UvA Matching en kunnen een indicatie geven van hoe docenten en directeuren vanuit verschillende faculteiten tegenover matching staan. Daarbij is het niet eenvoudig om alle relevante conclusies uit deze interviews met docenten en directeuren samen te vatten, maar we noemen hier de belangrijkste.

Zowel docenten als directeuren signaleren dat een substantieel deel van de studenten zich inschrijft voor matching bij een andere opleiding dan waarin zij daadwerkelijk geïnteresseerd zijn. Matching wordt wel algemeen beschouwd als een goede manier om studenten een realistisch en representatief

beeld van de opleiding te geven, maar Matching kan alleen werken als studenten er met voldoende inzet aan deelnemen bij de opleiding waar zij daadwerkelijk willen inschrijven.

Slechts een minderheid van de geïnterviewden denkt dat studieuitval daadwerkelijk door Matching is afgenomen. Wel worden diverse andere opbrengsten waargenomen: behalve het al genoemde representatieve beeld van de studie zijn dat bijvoorbeeld een sterkere binding met de opleiding, sociale en academische integratie, zelfvertrouwen, en een betere voorbereiding op de studie.

De investeringen die Matching van de opleidingen vraagt om deze opbrengsten te kunnen realiseren, worden door de meerderheid hoog gevonden. De docenten noemen met name de toets erg belastend. De vraag of investeringen en opbrengsten met elkaar in balans zijn wordt noch door de docenten noch door de directeuren eensluidend beantwoord. Sommigen vinden de beoogde en niet-beoogde opbrengsten wel de inspanningen en kosten waard, anderen vinden dit duidelijk niet het geval.

Toch zoeken vrijwel alle betrokkenen naar alternatieven om Matching efficiënter in te steken. We herhalen hier niet alle varianten die op de voorgaande twee pagina's zijn besproken. Een enkeling voelt er voor om Matching voortaan volledig online aan te bieden – een optie die in beeld komt nu toch al voor internationale studenten online Matching moet worden ontwikkeld. De meerderheid lijkt echter de realistische onderwijservaring op locatie als kern van UvA Matching te beschouwen en zou dit aspect willen behouden. Dat geldt niet voor de toets, die voortaan wel zonder bezwaar online lijkt te kunnen worden afgenomen.

9 Vergelijking matchingsalternatieven

In dit korte hoofdstuk maken we, op basis van de informatie die in het voorgaande werd verzameld, een aantal vergelijkingen tussen opleidingen en tussen alternatieve invullingen van Matching binnen en buiten de UvA. Deze vergelijkingen vormen de opmaat naar de conclusies die in het volgende hoofdstuk kunnen worden getrokken.

Vergelijking van niet-fixusopleidingen onderling binnen de UvA

Er bestaat geen sluitend overzicht van de verschillen in aanpak die bestaan tussen de UvA-opleidingen die Matching aanbieden. Een aantal verschillen is wel naar voren gekomen, met name in de interviews met docenten en directeuren.

- De opzet was om aanvankelijk in 2014 drie matchingsrondes aan te bieden: naast matching in juni nog een vroege ronde voor vroege aanmelders (februari) en aan het einde van de zomer nog een late ronde voor studenten die niet eerder in de gelegenheid waren om deel te nemen, of die na een eerdere ronde nog van mening veranderd zijn. De late Matching in augustus is na het eerste jaar vervallen, maar sommige opleidingen hebben deze sowieso nooit aangeboden. De vroege Matchingsronde wordt niet door alle opleidingen aangeboden.
- Sommige opleidingen bieden naast de vaste onderdelen van Matching nog aanvullende elementen aan, zoals een intakevragenlijst, extra toetsen voor bijvoorbeeld wiskunde of taal, een motivatiebrief of een persoonlijk gesprek.
- De Matchingsdag kan grootschalig worden georganiseerd met massale hoorcolleges, of kan juist zo kleinschalig mogelijk worden georganiseerd met kleinere werkcolleges. Voor de kleinschaliger aanpak worden ook vaak studentassistenten ingezet, wat door deelnemers aan Matching zeer wordt gewaardeerd. Deze verschillen kunnen ook worden gevonden bij dezelfde opleidingen in verschillende jaren; zo was Matching bij Economie en bedrijfskunde in het eerste jaar grootschalig, maar werd daarna kleinschaliger georganiseerd.
- In de oorspronkelijke opzet wordt de toets op locatie gemaakt, maar er zijn opleidingen die de toets inmiddels online aanbieden.

Er bestaan mogelijk nog meer verschillen tussen de opleidingen die Matching organiseren, maar in ieder geval waren deze in de gesprekken of analyses niet te herleiden of in samenhang te zien met een grotere of duidelijkere opbrengst van Matching in termen van uitvalpreventie. Wel zien we een samenhang tussen kleinschaligheid en studenttevredenheid, bijvoorbeeld bij Economie en bedrijfskunde waar na de omschakeling naar kleinschaliger werkvormen in het tweede jaar ook het oordeel van de deelnemers duidelijk verbeterde, en bovendien het percentage geslaagden voor de matchingstoets sterk toenam[33].

Vergelijking van wel- en niet-fixusopleidingen binnen de UvA

Decentrale selectie wordt niet bij alle fixus-opleidingen aan de UvA op dezelfde manier georganiseerd, maar de meeste opleidingen hanteren op hoofdlijnen dezelfde aanpak als bij Matching wordt toegepast: een onderwijsdag, thuisopdracht en een toets. Dat is niet vreemd, aangezien de opzet van UvA Matching ooit werd ontwikkeld voor decentrale selectie bij Psychologie.

Verschillen in aanpak bij fixus-opleidingen zijn bijvoorbeeld het toevoegen van extra gesprekken, het laten aanleggen van een persoonlijk dossier met bewijsstukken, het toetsen van vwo-stof (naast stof die in de matching/selectie wordt aangeboden) of het wel aanbieden van een toets, maar zonder de realistische onderwijservaring.

33 Zie paragraaf 4.3.

Maar het cruciale verschil tussen matching en decentrale selectie is uiteraard dat er bij selectie veel meer voor de deelnemers op het spel staat. Bij Matching worden studenten altijd toegelaten, ongeacht hun prestaties in de toets. Bij decentrale selectie hangt hun toelating direct van hun prestaties af. Het probleem van het gebrek aan inzet dat bij Matching bij veel studenten wordt geconstateerd, is bij decentrale selectie daardoor vrijwel afwezig. Dat heeft niet alleen gevolgen voor de toelating van studenten, maar ook direct op het effect van de 'immersion' op de bewuste studiekeuze.

Het ligt daarom in de rede om ook bij Matching te zoeken naar extra incentives, om deelnemers te stimuleren om zich te volle in te zetten. Het is binnen de UvA niet gelukt om studenten die slagen voor Matching te kunnen belonen met een studiepunt[34]. Een alternatief is misschien als aan een *negatief* matchingsresultaat een verplicht begeleidingstraject wordt gekoppeld, zoals bij de HvA het geval is. Dit kan namelijk als neveneffect hebben dat studenten die de verplichte begeleiding liever vermijden, zich om die reden beter inzetten voor Matching.

Vergelijking UvA Matching vs. UvA werving (m.n. proefstuderen)

Uitgangspunt bij Matching is dat deze niet wervend is bedoeld, in tegenstelling tot de diverse voorlichtingsvormen waaronder voorlichtingsdagen en proefstuderen. De opzet van Matching is dat een zo realistisch en representatief mogelijke onderwijservaring wordt geboden, met niet alleen de aantrekkelijke elementen uit het programma, maar ook de minder aantrekkelijke en/of moeilijke elementen. Door docenten werd in het groepsinterview opgemerkt dat op een proefstudeerdag ook andere studenten afkomen dan op een matchingsdag. De deelnemers aan proefstuderen oriënteren zich nog breed en een relatief groot deel zal uiteindelijk een andere opleiding of instelling kiezen. De deelnemers aan Matching hebben meestal hun keuze juist al bepaald.

Toch is niet te vermijden dat ook de Matchingsdag net als proefstuderen een zeker wervend effect sorteert. Wat dat betreft kunnen er twee groepen deelnemers worden onderscheiden. De eerste groep wordt inderdaad gevormd door studenten die met overtuiging hun keuze hebben gemaakt. Zij zoeken – en vinden ook vaak – in Matching een bevestiging van hun keuze. En doordat zij al overtuigd hun keuze hebben gemaakt, werkt de onderwijservaring enthousiasmerend en is eigenlijk al meer een voorbereiding op de studie.

Een tweede groep vat Matching echter op als een soort uitgesteld proefstuderen. Deze groep heeft eigenlijk nog geen keuze kunnen maken en in plaats van het toetsen van een reeds gemaakte keuze wordt Matching zo een nieuwe vorm van voorlichting. Voor deze groep is de aanmelding voor een studie minder serieus geworden, juist doordát na de aanmelding nog keuzeactiviteiten worden georganiseerd. Matching wordt daardoor vanzelf en onbedoeld een voorlichtings- of wervingsactiviteit.

Deze onbedoelde wervende functie van Matching voor een deel van de aanmelders is echter niet door de UvA te voorkomen, omdat die inherent is aan de systematiek van vervroegde aanmelding en studiekeuzecheck.

Niet alleen kan de Matchingsdag in de praktijk lijken op proefstuderen, maar omgekeerd kan een dag proefstuderen lijken op Matching als het proefstuderen realistisch en representatief wordt ingericht. Door zo'n representatieve inrichting van het proefstuderen, komt in principe zelfs de mogelijkheid in beeld om proefstuderen te zien als substituut voor de onderwijsdag in de Matchingsweek.

34 Zie ook paragraaf 4.2. In principe lijkt dit wel mogelijk als UvA Matching exact zou overeenkomen met een onderdeel van het propedeuseprogramma; er zijn immers ook universiteiten die talentvolle vwo'ers laten deelnemen aan propedeusecursussen en daar studiepunten voor verstrekken. Matching zou dan echter geen representatief beeld geven van de hele propedeuse of de hele opleiding.

Vergelijking UvA Matching vs. matching en studiekeuzecheck bij andere instellingen

Zoals beschreven in hoofdstuk 5 bestaat er onder hogescholen en universiteiten een grote variatie aan invullingen van de studiekeuzecheck. Er is tot nu toe weinig tot niets gepubliceerd over (succesvolle) opbrengsten door afzonderlijke instellingen, behalve door de Universiteit Utrecht (zie paragraaf 5.3). En hoewel ook hier geen recente publicaties zijn uitgebracht met harde conclusies over effecten of opbrengsten, is de indruk dat bij de UU studieuitval lager is sinds Matching is ingevoerd en zijn er geen plannen om Matching substantieel anders aan te pakken.

De positieve indruk van Matching bij de UU is voor de UvA zeer relevant, omdat juist de Utrechtse Matching het meest van alle universitaire studiekeuzechecks lijkt op UvA Matching. Beide universiteiten bieden een intensieve, realistische onderwijservaring op locatie aan met huiswerk en een toets.

Tegelijkertijd zijn er ook essentiële verschillen, waaronder:
1. Bij de UU zijn studenten verplicht om te matchen bij de opleiding waarvoor zij inschrijven.
1. De UU biedt nog steeds drie matchingsmomenten aan, waarvan de laatste in augustus.
2. De UU geeft in principe geen positief of negatief advies, maar wel ‘feedback’ op basis van verschillende bronnen (intakelijst en achtergrond, toets).

De eerste twee verschillen hangen direct met elkaar samen. Ook aan de UvA was oorspronkelijk het uitgangspunt dat moet worden gematcht bij de opleiding van inschrijving. Matching bij een andere opleiding volstond niet. En juist voor studenten die na Matching van gedachten veranderen, is dan een extra ronde in augustus nodig: deze doelgroep moet dan immers in de gelegenheid worden gesteld om alsnog bij een nieuwe opleiding aan Matching deel te nemen, om niet een vol studiejaar te hoeven wachten. Aan de UvA is echter vanwege de hoge investeringen die de augustus-Matching vraagt en het organisatorisch onpraktische moment, op verzoek van de opleidingen de augustusronde afgeschaft. En om die reden is daarmee ook de eis vervallen dat moet worden gematcht bij de opleiding van inschrijving.

De vraag dient zich nu aan of het verschil in ervaren opbrengsten tussen UU en UvA verklaard kan worden door het beschreven verschil in uitwerking: verplichte matching bij de opleiding van inschrijving. Het opnieuw invoeren van deze voorwaarde aan de UvA moet daarom worden beschouwd als een serieus te overwegen keuze voor de toekomst.

Vergelijking UvA Matching vs. genoemde alternatieven in deze evaluatie

Ten slotte nemen we nog een aantal alternatieven onder de loep, die met name in de interviews ter sprake kwamen (zie paragraaf 8.3).

Het *ongewijzigd voortzetten* van de huidige Matching lijkt weinig steun te vinden binnen de UvA. Door het uitblijven van de beoogde kernopbrengst – afname van de totale uitval – ligt deze keuze voor de meeste betrokkenen niet voor de hand. Aanpassingen in Matching kunnen dan in twee richtingen worden gezocht. Enerzijds kan Matching worden geïntensiveerd, bijvoorbeeld door opnieuw de voorwaarde te stellen dat wordt *gematcht bij de opleiding van inschrijving* en de late *augustusronde* weer in te voeren.

Anderzijds kan worden overwogen om Matching efficiënter of minder intensief te organiseren. Dat kan bijvoorbeeld door de *toets online* aan te bieden in plaats van op locatie. Een aantal opleidingen heeft dit al in praktijk gebracht en andere overwegen het. Uit deze evaluatie is veel steun en weinig bezwaar gebleken tegen deze aanpassing.

Een tweede aanpassing kan zijn dat wel nog steeds een toets – online of op locatie – wordt afgenomen als afronding van de Matching, maar dat de *uitslag van de toets niet meer rechtstreeks wordt omgezet in een advies*. Studenten hebben aangegeven dat zij zich in hun definitieve keuze toch weinig

aantrekken van het advies. De waarde van de toetsuitslag is sterk afhankelijk van de inzet van studenten en die inzet lijdt weer onder het gebrek aan belang van de uitslag. En ook hebben docenten aangegeven dat juist het nakijken van de toetsen een grote belasting vormt. Als in de context van Matching de toets vooral de functie heeft van onderwijservaring en er minder van de uitslag afhangt, kan worden volstaan met een (online) toets die eenvoudiger of zelfs geautomatiseerd kan worden nagekeken.

Het *volledig online* aanbieden van Matching wordt op dit moment ontwikkeld voor internationale studenten, als gevolg van de wetswijziging met betrekking tot de studiekeuzecheck. Het aanbieden van online Matching aan álle studenten, zonder een onderwijservaring op locatie, kent zowel voor- als tegenstanders. Voor zover we dat op basis van deze evaluatie kunnen constateren, lijkt een meerderheid wel de immersion op locatie te willen handhaven, maar wordt efficiëntiewinst gezocht in de combinatie met andere aanpassingen.

Een eerste variant is dat volstaan kan worden met online matching, mits een student eerder aantoonbaar een onderwijservaring op locatie heeft gehad in de vorm van *proefstuderen*.

Een tweede variant is dat voor de zomer wel nog Matching in de huidige vorm op locatie wordt aangeboden, maar dat online Matching beschikbaar is als *noodoplossing* voor studenten voor wie een bezoek aan de UvA absoluut niet mogelijk is.

Een combinatie die niet in de gesprekken is voorgesteld, maar die de onderzoekers in overweging willen geven, is een variant op het laatst genoemde voorstel: invoering van volledig *online matchen in augustus* (naast de huidige matching op locatie in juni). Dit maakt het namelijk mogelijk om opnieuw de inschrijvingsvoorwaarde in te voeren dat moet worden gematcht bij de opleiding van inschrijving, zonder dat dit leidt tot een onaanvaardbare belasting voor de opleidingen in augustus.

10 Conclusies

In dit laatste hoofdstuk beantwoorden wij de vier kernvragen zoals die in hoofdstuk 2 zijn geformuleerd. Toelichting en onderbouwing van de conclusies zijn eerder in dit rapport aan bod gekomen. We beperken ons daarom hier tot de kern van de conclusies.

1. In hoeverre zijn de beoogde opbrengsten van matching gerealiseerd?

In de ogen van studenten en personeel slaagt UvA Matching er in om aanmelders een realistische en representatieve onderwijservaring te bieden. In principe worden daardoor studenten beter in staat gesteld om hun studiekeuze te valideren en een groot deel van de deelnemers rapporteert ook dat hun vertrouwen in de juiste keuze is toegenomen. Echter, een minderheid van de deelnemers ondervindt de opbrengsten niet, doordat zij zich met te weinig overtuiging aanmelden en Matching meer zien als een uitgestelde voorlichting en/of doordat zij met te weinig inzet aan Matching deelnemen.

In deze evaluatie is op basis van administratiegegevens geconstateerd dat niet alleen deelnemers met een positief Matchingsadvies meer studiesucces (dat wil zeggen, gemiddeld meer studiepunten in het eerste jaar en minder uitval) hebben dan deelnemers met een negatief advies. Ook bleek dat in het algemeen studenten die aan Matching deelnemen bij hun opleiding van inschrijving - ongeacht het matchingsadvies - meer studiesucces hebben dan studenten die niet deelnemen aan matching bij hun opleiding van inschrijving (maar elders deelnemen of helemaal niet).

Het gemiddeld aantal behaalde studiepunten is in de eerste twee jaren van Matching iets hoger dan in de twee jaren daarvoor. De totale uitval in het propedeusejaar is na de invoering van UvA Matching echter niet afgenomen. In de interviews rees de vraag of Matching mogelijk wel effect kan hebben op de kwaliteit van de studiekeuze, maar dat dit effect wordt gecompenseerd door de gelijktijdige invoering en aanscherping van BSA-normen, waardoor de uitval netto gelijk blijft.

2. Zijn er ook nevenopbrengsten?

Verschillende nevenopbrengsten worden gerapporteerd, zoals een sterkere binding met de opleiding, sociale integratie en groepsvorming onder studenten al voor de start van de studie en een betere voorbereiding op de studie. Ook wordt als belangrijke winst gezien dat het verschijnsel van de zogenoemde no-shows – studenten die in september niet meer op komen dagen – is verdwenen.

3. Zijn kosten en baten in balans?

Opzet van deze evaluatie is dat wordt nagegaan of betrokkenen bij de UvA vinden dat de opbrengsten opwegen tegen de investeringen. Doordat de kernopbrengst van Matching, namelijk een vermindering van de studieuitval, niet kan worden aangetoond, komt deze vraag er op neer of de meer kwalitatieve opbrengsten zoals bevestiging van keuzes, toegenomen zelfvertrouwen, sterkere binding en sociale integratie opwegen tegen de investeringen.

Deze vraag blijft in de evaluatie onbeantwoord, doordat de meningen zijn verdeeld. Maar ongeacht hun mening over de balans tussen kosten en opbrengsten, lijken alle betrokkenen wel een voorkeur te hebben voor – uiteenlopende – bijstellingen in de opzet van UvA Matching.

4. Alternatieven

Verschillende alternatieven en aanpassingen zijn in dit rapport besproken. Het lijkt voor de hand te liggen om de toets als afronding van Matching niet meer op locatie maar online aan te bieden en het valt bovendien te overwegen om niet langer rechtstreeks een advies te baseren op de toetsuitslag.

Op basis van de vergelijking met de succesvolle Matching bij de Universiteit Utrecht zou het voor de hand liggen om opnieuw als voorwaarde te stellen, dat wordt gematcht bij de opleiding van inschrijving – en het dus niet volstaat elders te matchen. Dit vereist wel dat studenten die door Matching van voorkeur veranderen, de mogelijkheid krijgen om in augustus opnieuw te Matchen.

Het volledig online aanbieden van Matching aan alle studenten zou de kern van UvA Matching ondermijnen, namelijk de realistische onderwijservaring op locatie. Volledige online Matching kan wel worden aangeboden in bijzondere gevallen, namelijk:

- voor studenten die onmogelijk in de gelegenheid zijn om op locatie te matchen; hiertoe kunnen niet alleen de internationale studenten worden gerekend, maar ook de studenten die in de huidige setting vrijstelling van Matching moeten aanvragen vanwege persoonlijke omstandigheden, e.d.
- voor studenten die na Matching in juni van gedachten veranderen en in augustus bij een andere opleiding willen (of moeten) deelnemen,
- eventueel ook voor studenten die aantoonbaar eerder al een onderwijservaring op locatie hadden, zoals bij proefstuderen.

Bijlage A : Aanvullende analyses door UvA

1. Onderzoek naar voorspellen van effecten van UvA Matching en deelname

De UvA heeft ook analyses uitgevoerd over de data van de deelnemersevaluaties. Dit is alleen gedaan over de data van de evaluaties van cohorten 2014 en 2015 (in 2015 twee keer: februari en juni). Ten eerste is er nagegaan welke factoren voorspellend zijn voor de mate waarin de student een beter beeld van de opleiding heeft gekregen. Analyse liet zien dat studenten die gedurende de Matchingsweek meer uren besteedden aan zelfstudie, harder werkten en het zelfstandig studeren moeilijker vonden, een beter beeld hadden van de opleiding na de UvA Matchingsweek.

Ten tweede is nagegaan of er factoren zijn die voorspellend zijn voor de mate waarin UvA Matching als aanvulling wordt gezien op de studiekeuze. Hierin lijken met name studenten die een beter beeld van de opleiding hebben gekregen naar aanleiding van de Matchingsweek de matchingprocedure ook als aanvulling te zien op de studiekeuze. In 2014 zagen studenten die harder gewerkt hadden tijdens de Matchingsweek het ook meer als aanvulling op de studiekeuze, net als in 2015 studenten die meer studiekeuzeactiviteiten hadden ondernomen en meer tevreden waren met hun eigen inzet.

Ten derde is er gekeken naar de voorspellers van UvA Matching als bijdrage aan de studiekeuze. Hierin waren over de drie Matchingsweken verschillende significante factoren: vrouwelijke deelnemers, oudere deelnemers en vwo-scholieren hechtten meer waarde aan de UvA Matching als bijdrage aan de studiekeuze. Ook studenten die een beter beeld hebben gekregen van de opleiding na de Matchingsweek en studenten die UvA Matching ervaarden als aanvulling op andere studiekeuzeactiviteiten vonden de Matchingsweek meer bijdragen aan de studiekeuze. Verder waren het deelnemers die meer moeite hadden met de zelfstudie die meer hebben ervaren dat het nut heeft gehad voor de definitieve studiekeuze.

In 2014 is ten vierde gekeken het mogelijk is om de resultaten te voorspellen van de Matchingsprocedure, in de vorm van het cijfer dat studenten voor de toets halen. Positieve voorspellers voor het cijfer waren uren zelfstudie, tevredenheid over de inzet en een meer grondige voorbereiding op de toets. Ook studenten die positief contact hadden opgedaan en de sfeer aangenaam vonden haalden hogere cijfers. Daarentegen haalden studenten die meer moeite hadden met zelfstudie lagere cijfers, evenals oudere studenten. In 2015 werden deze resultaten tijdens de februari-ronde niet gevonden. Daarbij werd door de UvA opgemerkt dat zowel de kenmerken van de deelnemers als van de deelnemende opleidingen niet vergelijkbaar zijn met die van 2014 (in de februari-ronde neemt maar een klein deel van de opleidingen mee aan de UvA Matchingsweek).

Tot slot is er in 2015 een verdiepende analyse gedaan naar het gebruik van studiekeuzeactiviteiten. Er is een onderscheid gemaakt in voorlichtingsactiviteiten en voorlichtingsmiddelen, waarin de activiteiten gaan om het ondernemen van activiteiten, zoals het meelopen met een student of het bezoeken van een voorlichtingsronde, en de middelen bijvoorbeeld gaan over het lezen van websites of brochures. Voorlichtingsmiddelen werden met name gebruikt door deelnemers met een niet vwo-achtergrond, oudere deelnemers en mannelijke deelnemers. Verder lijkt het ondernemen van een voorlichtingsactiviteit te lonen: studenten die dit doen krijgen een beter beeld van het niveau van de opleiding. Ook is het voor de deelnemers van een voorlichtingsactiviteit meer aanvullend op andere studiekeuzeactiviteiten dan voor de deelnemers die alleen gebruik maken van de middelen. Verder kregen deelnemers die met name gebruik maakten van de middelen in plaats van de verdiepende activiteiten vaker een negatief advies naar aanleiding van de UvA Matchingsweek.

2. Personeelsonderzoek

In 2015 is na afloop van de UvA Matchingsweek in juni een evaluatie uitgezet onder personeelsleden die betrokken waren bij de Matchingsweek. Aspecten met betrekking tot de organisatie, taken, tijdsbesteding, de opzet en het bereiken van de doelstellingen werden hierin besproken. Het was onderdeel van een groter onderzoeksprogramma rond UvA Matching door dienst Strategie & Informatie van de UvA.

Respondenten waren wetenschappelijk personeel, ondersteunend en beheerspersoneel en student(-assistenten). Zij vervulden tijdens de Matchingsweek een organisatorische, onderwijsinhoudelijke, administratieve of andere rol. In de evaluatie werden alle resultaten uitgesplitst naar de verschillende faculteiten en naar de rol die de medewerkers hadden. Voor een overzicht worden hier de belangrijkste resultaten uit de personeelsevaluatie samengevat.

Organisatie

UvA-breed waren de medewerkers over het algemeen tevreden over de organisatie. Ook geven de respondenten aan dat het duidelijk was bij wie ze terecht konden met vragen/problemen. Wel waren er verschillen tussen faculteiten: de medewerkers van het AMC, de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica en het Instituut voor Interdisciplinaire Studies waren het meest tevreden. Bij de Faculteit der Rechtsgeleerdheid en Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen waren ze minder eensgezind. Verder waren de medewerkers met een administratieve rol relatief minder tevreden en eensgezind dan de overige medewerkers.

Taken

Ook wat betreft ondersteuning bij het uitvoeren van de taken waren de meeste respondenten tevreden, hoewel de Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen wel iets lager scoorde. Docenten waren wel blij met de ondersteuning, terwijl medewerkers met een administratieve functie minder tevreden waren. Met betrekking tot de hoeveelheid tijd die beschikbaar was er veel spreiding. Ook hier waren administratieve medewerkers het minst tevreden met de beschikbare tijd. Medewerkers met een organisatorische rol besteedden de meeste uren aan de UvA Matchingsweek, maar ook hier zat veel spreiding.

Opzet

De inhoud en onderwijsmethoden van de UvA Matchingsweek waren volgens de medewerkers representatief voor de opleiding. Faculteiten verschillen in mening met betrekking tot het bereiken van de doelstelling: sommige faculteiten vinden dat de doelstellingen wel bereikt zijn, terwijl sommige faculteiten meer verschillen in mening. UvA-breed werd de UvA Matchingsweek met een ruime voldoende beoordeeld (7,6), echter verschillen de faculteiten hierin ook van mening.

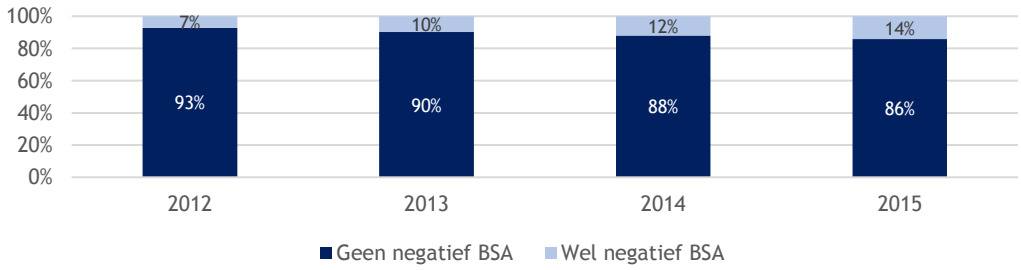
Bijlage B : Analyses UvA-administratiegegevens: negatief BSA

In hoofdstuk 7 wordt met behulp van administratiegegevens van de UvA een aantal verbanden onderzocht tussen UvA Matching en indicatoren van studiesucces. Eén van de mogelijke indicatoren is het bindend studieadvies (BSA) in het eerste jaar. In de periode die hier wordt onderzocht, is echter bij diverse opleidingen aan de UvA het BSA nog ingevoerd en/of is de norm bijgesteld. Dit maakt het lastig om bij het vergelijken van het aandeel negatieve BSA's tussen cohorten te onderscheiden of ontwikkelingen gerelateerd zijn aan de invoering van Matching of aan ontwikkelingen in het BSA zelf. Om deze reden zijn deze analyses niet opgenomen in hoofdstuk 7, maar hieronder als bijlage bij dit rapport.

Negatief BSA UvA-cohorten

Er lijkt over de jaren heen steeds meer sprake te zijn van negatieve BSA's (Figuur B.1). De opeenvolgende jaren verschillen echter niet significant van elkaar. Wel verschillen de percentages over periodes van twee jaar significant.[35] Deze resultaten suggereren dat het percentage negatieve BSA's niet samenhangt met de invoering van matching.

Figuur B.1: Negatief BSA in eerste jaar naar cohort (%)

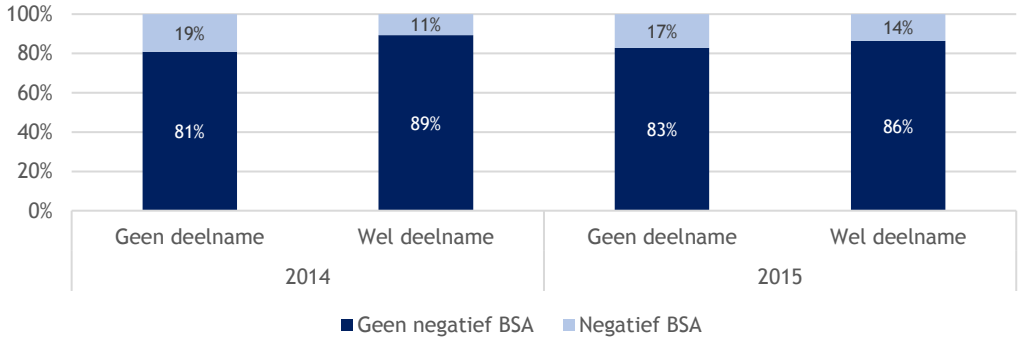

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1, de analyse is gemaakt op basis van vergelijking 1 zoals beschreven in paragraaf 7.2)

Een vergelijking tussen deelnemers en niet-deelnemers aan matching laat zien dat studenten die deelnemen aan matching significant *minder* vaak een negatief BSA krijgen dan studenten die wel deelnemen aan matching (Figuur B.2). Daarnaast laat Figuur B..2 zien dat de toename van het aandeel negatieve BSA's over de jaren 2014 en 2015 alleen zit in de groep studenten die deelneemt aan matching; in de groep die niet deelneemt aan matching neemt het aandeel studenten dat een negatief BSA krijgt juist af.[36]

35. Bijvoorbeeld 2012 verschilt niet significant van 2013 en 2013 verschilt niet significant van 2014. Echter, 2012 verschilt wel significant van 2014.
36. Er is niet getoetst of deze verschillen significant zijn.

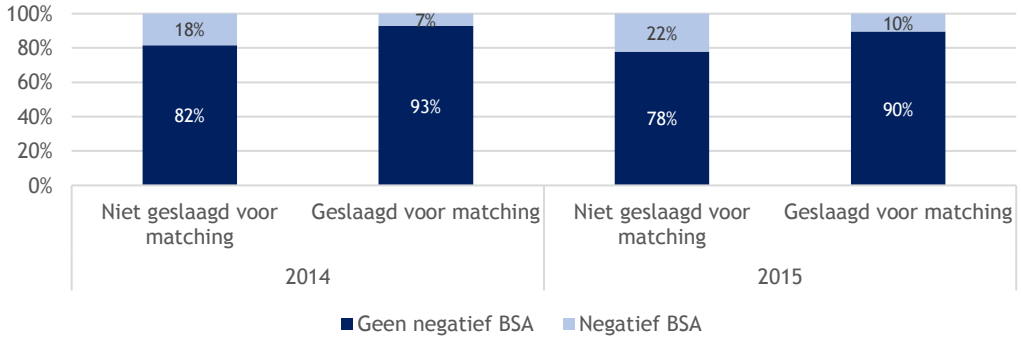
Figuur B.2: Negatief BSA in eerste jaar naar deelname matching (%) en naar jaar (cohorten 2014 en 2015)

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1, de analyse is gemaakt op basis van vergelijking 2 zoals beschreven in paragraaf 7.2)

Daarnaast krijgen studenten met een negatief advies naar aanleiding van matching ook vaker een negatief BSA dan studenten met een positief advies naar aanleiding van matching (Figuur B.3). Verder laat Figuur B.3 zien dat zowel studenten die een positief advies krijgen als studenten die een negatief advies krijgen vaker een negatief BSA krijgen over de jaren 2014 en 2015.

Figuur B.3: Negatief BSA in eerste jaar naar uitslag matching (%; cohorten 2014 en 2015)

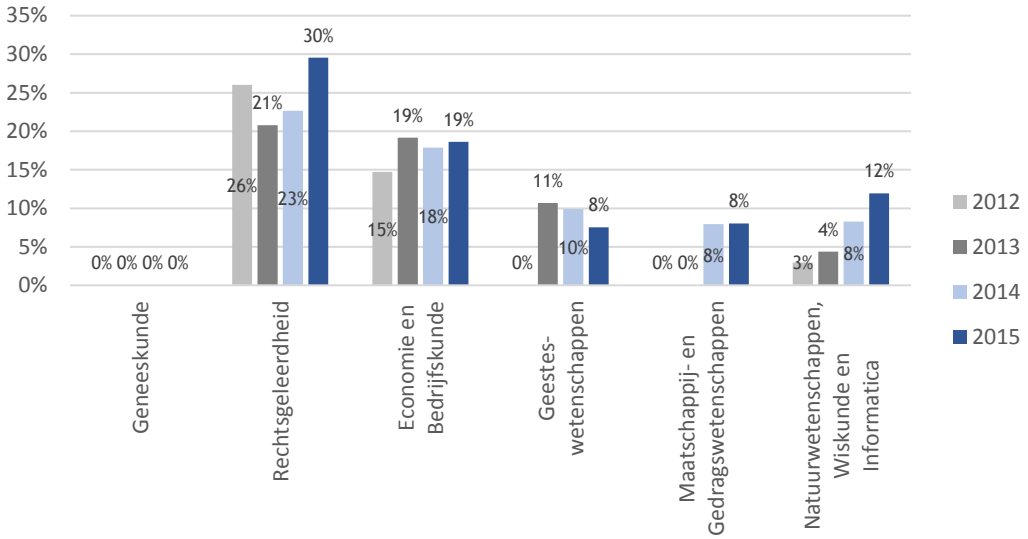

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1, de analyse is gemaakt op basis van vergelijking 3 zoals beschreven in paragraaf 7.2)

Negatief BSA per faculteit

De toename in negatief BSA over de jaren kan onder andere verklaard worden door te kijken naar de percentages op facultair niveau (Figuur B.4). De nul-percentages bij de Faculteit der Geesteswetenschappen en Faculteit der Maatschappij- en Gedragswetenschappen suggereert dat een invoering van het BSA pas later heeft plaatsgevonden dan in de rest van de faculteiten. Dat zou de stijging deels verklaren. Verder lijken de percentages binnen faculteiten per jaar te fluctueren. Alleen binnen de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica is er een constante stijging van het percentage negatieve BSA's door de jaren heen. Overige redenen voor het stijgende aandeel studenten dat een negatief BSA ontvangt kunnen zijn dat er gaandeweg meer opleidingen gebruik zijn gaan maken van het BSA of dat opleidingen hun normering voor het geven van een negatief BSA hebben veranderd.

Figuur B.4: Negatief BSA in eerste jaar naar faculteit en cohort (%)

Bron: Administratieve gegevens UvA (voor de gehanteerde selectie zie kader paragraaf 7.1)

Conclusie

De resultaten laten zien dat er over de jaren heen steeds vaker een negatief BSA wordt gegeven. Dit lijkt echter niet samen te hangen met de invoering van matching an sich. Studenten die niet deelnemen aan matching ontvangen vaker een negatief BSA dan studenten die wel deelnemen, hoewel de toename die over de jaren gevonden wordt alleen terugkomt bij de deelnemers: niet-deelnemers ontvangen vaker een negatief BSA, maar dat percentage lijkt wel af te nemen van cohort 2014 naar cohort 2015. Geslaagden voor matching ontvangen minder vaak een negatief BSA dan niet-geslaagden. De toename in negatieve BSA's lijkt verklaard te kunnen worden door de toename in opleidingen die gebruik maken van BSA's: in 2012 lijken er twee faculteiten te zijn die geen gebruik maakten van matching en in 2013 ook nog één faculteit; deze faculteiten hadden geen studenten met een negatief BSA. Ook kan het zijn dat de normering voor een negatief BSA strenger is geworden.